

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,”

ΕΤΟΣ Α΄. — ΤΕΥΧΟΣ Γ΄.

ΜΑΪΟΣ 1901

ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΠΙΝΑΚΩΤΩΝ 22 Α΄.

“Εκαστον τεύχος Δο. 1,20

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,”

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

ΔΗΜ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΤΟΣ Α' ΜΑΪΟΣ 1901 ΤΕΥΧΟΣ Γ'

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ

Έτησία δρ. 12.

Έτησία φρ. χρ. 12.

Έξάμηνος κατ' αναλογίαν.

ΔΙΑ ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΦΙΛΟΤΕΧΝΩΝ

Έτησία δρ. 10.— Έν τῷ Έξωτερικῷ φρ. χρ. 10.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Γ' ΤΕΥΧΟΥΣ

ΚΕΙΜΕΝΟΝ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ. Έν Όλυμπία (Ανάμνησις).
ΦΡ. ΜΙΛΛΕΡ. Η φιλοσοφία και αἱ γυναῖκες.
ΧΡ. Α. ΗΑΙΟΠΟΥΛΟΥ. Τὸ ἀρχαῖον πνεῦμα ἐν τῇ τέχνῃ.
ΚΑΛΛΙΟΠΗΣ ΚΕΧΑΓΙΑ. Νιοβίδαι. (Τέλος).
L. ΣΤΕΣΣΗΤΙ.— Ποιήματα.— (Μετάφρασις Κ. Καροφύλλου).
Δ. Ι. Κ. Η τέχνη κατὰ τὸν Μεσαίωνα. (Α' Η Βυζαντινῆ τέχνη). (Συνέχεια).

ΑΧ. ΝΕΗ. Από τὰς «Αἰθίδας» (Ποιήματα).
ΣΤ. ΖΩΓΡΑΦΙΔΟΥ. Ανδρίας εἰς τὸν Παλαιολόγον.
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ (Μηνὸς Μαΐου).— Γερμανία.— Ἀγγλία.— Γαλλία.— Ἰταλία.— Αὐστρία.— Βέλγιον.— Οὐγγαρία.— Αὐστράλια.— Καναδάς.— Αἴγυπτος.— Ἑλλάς. (Βιβλιογραφία τῆς Τέχνης).
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ. (Ὁ Έσταυρωμένος.— Ἀπαντήσεις).
ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ.— ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ.

ΦΩΤΟΤΥΠΙΑΙ

(Έκτέλεσις Β. Παπαγιαννοπούλου).

Ε. ΒΕΥΕΡ. Πενθοδοσι γυναῖκες (Έλαιογραφία).
ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ Φ. Μίλλερ. (Έκ φωτογραφίας).
D. MORELLI. Δουτρών ἐν Πομπηία (Έλαιογραφία).
Π. ΤΣΙΡΙΓΔΟΥ. Τραγουδάκι (Έλαιογραφία).
Τ. ΓΟΤΣΗ. Η ἀποθέσις τῆς γυναῖκος (Έλαιογραφία).

Κ. ΒΟΛΩΝΑΚΗ. Η ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία (Έλαιογραφία).
ΑΤΘΙΔΕΣ. Νίνα Κρασσά, Ἀθ. Φιλαδελφείως, Αἰκατ. Ζλατάνου, Μ. Σακορράφου, Ν. Κρασσά, Ἑλ. Κριεζή.

ΦΩΤΟΤΣΙΓΚΟΓΡΑΦΙΑΙ ΚΑΙ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

ΦΡ. ΑΡΙΣΤΕΩΣ. Μάϊος.
Σ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ. Πρωτόγραμμα (σελ. 52).
ΑΦΡΟΔΙΤΗ ἐν λουτρῷ.
Θ. ΡΑΛΛΗ. «Χαῖρε νύμφη ἀνύμφευτε.»
Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ ὡς ἔχει νῦν.
Α. ΣΩΧΟΥ. Ὁ Κολοκοτρώνης ἐνεδρεῦων τὸν Δράμαλην (Ανάμνησις).

Α. ΣΩΧΟΥ. Ὁ Κολοκοτρώνης ἀγορεύων (Ανάμνησις).
Α. ΣΩΧΟΥ. Ανδρίας Κολοκοτρώνη.
Ο ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ἐπιπέτος (Έκ λιθογραφίας).
Ο ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ ἐπὶ τοῦ φερέτρου (Έκ λιθογραφίας).
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ.— (Σχεδιογράφ. Μ. Κωνσταντινίδου, βραβευθὲν ἐν διαγωνισμῷ).
ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ.

ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΦΥΛΛΟΥ ΤΟ ΔΩΡΟΝ ΜΑΣ

Η ΕΞΟΧΟΣ ΕΙΣ ΜΕΓΑ ΣΧΗΜΑ ΦΩΤΟΤΥΠΙΑ

“ΤΟ ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ,” ΤΟΥ Ν. ΓΥΖΗ

ΕΝ ΟΛΥΜΠΙΑ,

[ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ]

ΕΤΑ του φίλου μου επί μίαν εβδομάδα περιηχόμεθα τὴν Πελοπόννησον.

Αὐτὸς εἶχεν ἄρτι ἀρχθῆ ἐκ Γερμανίας, ἐγὼ δὲ εἶχα . . . τὸ εὐχάριστον καθήκον νὰ γείνω ὁ Μέντωρ τῶν φιλαρχαίων αἰσθημάτων

των του. Ἐπεσκέφθημεν τὴν Παλαιάν Κόρινθον, παραλαβόντες ἀπὸ τὸ θαυμασίον σπήλαιον τῆς Ἀφροδίτης ἄνθη ἀναθλόντα ἐπὶ τῶν σταλακτιτῶν. Ἀνέθημεν εἰς τὴν Ἱερὰν μονὴν τῆς Λαύρας καὶ ἐλειτουργήθημεν εἰς τὸν παλιὸν καὶ ἐτοιμώροπον ναόν, ὅθεν ἐκκρύθη τὸ Εὐαγγέλιον τῆς Ἐλευθερίας. Περιεπλανήθημεν εἰς τὰ Ὑψηλὰ Ἀλώνια τοῦ Αἰγίου, ἔχοντες ἀπαράμιλλον ὕψος τάπητα ὑπὸ τοὺς πόδας μας καὶ ἦτο ἀδύνατον πλέον νὰ περιστείλω τὸν πόθον τοῦ συνοδοιπόρου μου ὅπως ὅσα τὸ δυνατόν ἐνωρίτερον προσκυνήσῃ τὴν Ἄλτιν.

Ὁ σιδηρόδρομος, ὡσὰν νὰ εἰσῆκουσε μυστικῆς τινος εὐχῆς τοῦ φίλου μου, ταχὺς εἰσέδυσεν εἰς τὴν Ἀχαϊὰν καὶ κατόπιν εἰς τοὺς κάμπους τῆς Ἡλείας.

Καὶ αὐτὸς μὲν ἐξ ὀλοκλήρου ἀφοσιωμένος εἰς τὰς ἀρχαιολογικὰς μελέτας του ἀνεγίνωσκε καὶ ὄνειροπόλοι, ἐνῶ ἐγὼ πρώτην φοράν διερχόμενος τὰ μέρη τῆς πατρίδος μου εἶχα καταληφθῆ ἀπὸ εἰδὸς τι φαντασμαγορικῆς ἠδύτητος, ἀπὸ μίαν συγγίνησιν τὴν ὁποίαν αὐτομάτως αἰσθάνεται ἡ καρδία εἰς τὴν γνωριμίαν προσφιλοῦς ἀντικειμένου. Ποτὲ δὲν εἶχα ἀντικρύσει τὰ μέρη ἐκεῖνα, καὶ ἐν τούτοις μοῦ ἦσαν τόσον γνῶριμα! Ἡ φαντασία μου οὕτω περικαλλῆ τὰ ἐπλαττεν. Ἡ καρδία μου τόσον ἀνθηρὰ τὰ προησθάνετο . . .

Ἦθελα νὰ πατήσω εὐθὺς τὸ χῶμα τὸ πατρικόν, καὶ ἐνόησα μίαν αἰφνιδίαν καὶ παράδοξον ῥώμην νὰ μὲ ζωογονῇ. Ἄλλ' ἡ ἀδυσώπητος ἀρχαιοφιλία τοῦ ξένου δὲν μὲ ἀφῆκε νὰ παραμείνω εἰς Πύργον, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ἐνδομύως θὰ ἠγανάκτει κατὰ τῶν ἀνθρώπων, διότι δὲν εὐρέθη ἐπὶ τέλους εἰς ἐξ αὐτῶν μεγαλοφυῆς, νὰ ἐφεύρη τὸ πινάκιον τοῦ ἀεροστάτου διὰ νὰ μὴ θέλῃ δώδεκα ὥρας ὅπως φθάσῃ πρὸ τοῦ Ἐριμοῦ.

Δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ περιγραφῆ ὅπως γοητείας ἐδοκίμασαν οἱ ὄφθαλμοὶ καὶ ὅπως ἐπιφωνήματα ἀφῆκαν τὰ χεῖλη μας μὲλις ἐφθάσαμεν εἰς Ὀλυμπίαν. Ἐλησμονήσαμεν καὶ τὴν ἀπαγωγὴν τῶν ἀποσκευῶν μας ὑπὸ δύο διαπληκτιζόμενων ξενοδοχῶν καὶ τὴν εὐπρέπειαν ἐντὸς τοῦ βαγονίου ἐνδὸς Ἀγγλοῦ, ἐννοοῦντος νὰ ἀλυσσοδέσῃ διαρκῶς τὰ θρανία μὲ τοὺς ἀτελευτήτους πόδας του.

Ὁ φίλος μου ἐρρίφθη λάθρως ἀνὰ μέσον τῶν λίθων καὶ τῶν ἐρειπίων. Ἐγὼ, ἐκ τοῦ ἀδιακόπου ταξιδίου κουρασμένος, δὲν εἶχα τὴν δύναμιν νὰ τὸν παρακολουθῶ κατὰ πόδας. Περιώρσα τὸν θαυμασμόν μου εἰς τὸ Πραξιτέλειον ἀριστοτέργημα, ἀφῆσας τὸ σῶμα νὰ ἀναπαυθῆ ἐπὶ ἐνὸς καθίσματος.

Ἡ τέχνη εἶναι ὑπερτέρα πάσης ἐθιμοτυπίας. Ἰδίως δι' ἐμέ, ἐνθερμὸν τῆς τέχνης θιασώτην, τὸ ἀξίωμα τοῦτο εἶνε ἀπαράβατον. Καὶ δι' αὐτό, μετὰ πολλὴν ὥραν, ὅταν—κορεσθεὶς ἐκ τοῦ μεγάλου ὅπερ ἠτένιζον—ἔστρεψα εἶδον μίαν ὑψηλὴν, ξανθὴν, αἰματόχρου κυρίαν. Αἱ τρεῖς αὐταὶ ιδιότητες τοῦ προσώπου τῆς μὲ ἀπαλάσσαν τοῦ κόπου νὰ σὰς διαβεβαιώσω ὅτι τὸ ὠραῖον φύλον τῆς Ἀλθιῶνος εἶχεν ἐν τῷ μουσεῖῳ τῆς Ὀλυμπίας τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐλκυστικωτάτην ἀντιπρόσωπον.

Εὐτυχῶς δὲν εἶναι μόνον οἱ σιδηρόδρομοι οἱ ὁποῖοι συντομεύουν τὰς ἀποστάσεις καὶ τὰς . . . γνωριμίας. Ἄς περιληφθῶν καὶ τὰ μουσεῖα. Ἄν ἦτο Ἑλληνίς ἡ κυρία ἐκεῖνη βεβαίως ἡ ἔμφυτος δύναμις εἶπεῖν αὐστηρότης τῶν γραμμῶν τοῦ προσώπου καὶ ἡ κικῶς ἐννοουμένη σοβαρότης θὰ ἀπέκλειε πᾶσαν σκέψιν συνομιλίας. Ἄλλ' ἦτο Ἀγγλίς καὶ ἦτο φυσικώτατον νὰ μοῦ ὁμιλήσῃ ὑπὸ τὴν πρόφασιν μιᾶς πληροφορίας. Ἄλλ' ἡ ἀθῶα πληροφορία μετ' ὀλίγον ἔλαβεν εὐρυτέρας διαστάσεις μεταβληθεῖσα εἰς τὴν τολμηρὰν κάπως αἰτίησιν νὰ μὴ τὴν ἐγκαταλείψω εἰς τὴν περιπλάνησιν τῆς. Δὲν εἶπομεν ὀλίγα. Αὐτὴ ζωηρά, ἐγὼ μελαγχολικῶς. Ὁ Τάμεσις καὶ ὁ Ἰλισσὸς ἐχαϊρέτιζον ἀλλήλους διὰ μέσου τοῦ Σηκουάνα. Ὁ εἰς παφλάζων καὶ ἐκπροσωπῶν οὕτω τὴν ἰσχύν, ὁ ἄλλος κλαίων μὲ τὰς ὀλίγας του σταγόνας τὸν ἀφανισμόν τῆς ἀρχαίας εὐκλείας· ὁ τρίτος μᾶς ἐχρησίμευσε διὰ τὴν . . . γλῶσσαν. Ἡ ἀρχαιότης ἐχρησίμευσε τὴν στιγμὴν ἐκείνην ὡς εἰς ἀδαμάντινος κρῖκος ὁ ὁποῖος ἦν ὡς δύο ἄτομα τὰ ὅποια ἐχώριζον τὸ ἄγνωστον, τόσα ὄρη καὶ

τόσαι θάλασσαί, τὰ ὅποια ὁμως περιέκλειον μίαν καὶ μόνην παγκόσμιον λατρείαν, τοῦ Καλοῦ.

Κατήλθομεν πρὸς τὸ ἱερόν. Διέβημεν τὴν αἰματοβαφῆ σανιδόπηκτον γέφυραν καὶ ἐκεῖ ἀκριβῶς, ἄνωθεν τοῦ Κλαδέου, μοῦ λέγει:

—Εἶσθε εὐτυχῆς διότι εἶσθε Ἑλλήν.

—Διότι εἶμαι εἰς τὸ πλευρὸν μιᾶς Ἑλληνίδος τὴν καρδίαν, προσέθηκα, καίτοι ἐγνώριζα ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ δεχθῆ σιωπηλῆ τὴν φιλοφρόνησίν μου. Καὶ εἶπε:

—Εἰζέυρετε ὅτι μὲ κολακεύετε πολὺ, ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς αὐτῆς δικαιοῦμαι νὰ ὑπερηφανεύωμαι.

Διελογίσθη τὸς μακαρίους Ρωμηοὺς ἀκολοθαίνοντας ἐπὶ τῶν ἀρχαίων καὶ ἐθαύμασα τὴν φιλόραχαιον ἀφέλειάν τῆς.

—Αὐτὸ ποῦ εἶπατε, ἐξηκολούθησα, μοῦ εἶδει ἐν δικαίωμα.

—Νὰ μὲ ἀποκαλέσατε ἀδελφὴν! Τίποτε ἄλλο.

Καὶ τὸ εἶπε μὲ τοιοῦτον τόνον, ὥστε ἠννύησα ὅτι κατὶ τι θὰ ἀνέγνωσε εἰς τὸ βᾶθος τῶν ὀφθαλμῶν μου.

Καὶ ἐπροχωροῦμεν. Αὐτὴ ἐζήτηε πληροφορίας ἀπὸ ἐμέ καὶ ἐγὼ, ὡς γνήσιος Ἑλλήν, ἐζήτηον ἐπίσης πληροφορίας ἀπὸ τὸν . . . «Ὀδηγόν».

Ἐίχομεν ἀπομακρυνθῆ μέχρι τῆς Στοᾶς τῆς Ἥχους. Ἐκάθησεν εἰς ἓνα ἀρχαῖον λίθον.

Ἡγηθῆς τις, ἐκ τοῦ ἐγγύς Ἀλφειοῦ, εἰς ἀνεῶντο, βεβαίως ἄλλοιαν ἐντύπωσιν δὲν θὰ μοῦ ἔκαμνε. Ἦτο τόσον εὐμορφη, ὥστε εἶχεν ὀλίγον πεζότερος καὶ τὴν ἠρώτησα περὶ τῶν κατ' αὐτὴν. Πλήρης ἄρνησις νὰ μοῦ ἀπαντήσῃ.

—Ποῦ διέμενε, τὴν ἠρώτησα.

—Τώρα βλέπετε ὅτι διαμείνω ἐδῶ, μοῦ λέγει, καὶ θὰ διαμείνω νεορῶς ἐν ὅσῳ ζῶ.

—Δὲν εἶνε δύσκολον νὰ διαμείνετε πραγματικῶς. Ἡ πατρίς μου ἔχει τόσον θερμὰς τὰς ἀγκάλας, ἤλιον τόσον ζωογόνον, φύσιν τόσον θαυμασίαν!

Ὡσὰν νὰ τὴν κατέλαθε ἀόριστος μελαγχολία, ἐστήριξε τὰς χεῖρας εἰς ἓν βιβλίον καὶ μοῦ εἶπε μὲ παλλομένην φωνήν.

—Δὲν θὰ γίνῃ αὐτό! Εἰς αὐτὸν τὸν διαυγῆ ὀρίζοντα τί θέλει μίᾳ Ἀγγλικῇ οὐίγλῃ. . .

—Καὶ εἰς ὑποθέσωμεν ὅτι ἀρμόζει μόνον τὴν οὐίγλῃν νὰ ἐκλεξέτε ἀπὸ τὴν πατρίδα σας διὰ νὰ συμβολίσῃτε ἴσως κανένα ψυχικόν πόνον, πάλιν καὶ αὐτὴ θὰ εἶναι εὐπρόσδεκτος. Θὰ μᾶς ὑποβοηθῆ εἰς τὰ ὄνειρα τοῦ ἐθνικοῦ μέλλοντος. . .

Ἠγέρθη καὶ χωρὶς νὰ μοῦ νεύσῃ, ὅπως πλειστάκις εἶχε κάμῃ ἕως τώρα, ἀπεμακρύνθη. Ἐσεβάσθη τὴν ἀπομύνησιν τῆς, τὴν ἀνάγκην αὐτὴν τῆς ψυχῆς, καὶ ἔλαθα ἀντίθετον διεύθυνσιν, ὅτε χαμῆνον εἰς λίθους, περιστοιχιζόμενον ἀπὸ ἄγρια χόρτα, μὲλις διακρίνω, μὲ τὸν πῖλον καταθεσμένον εἰς τὰς ὄφρυς, μὲ δίσπρα ὠπλισμένον, τὸν φίλον μου.

—Ἐ, τοῦ φωνάζω μειδιῶν, νεώτερος Σηλήμαν, ἐχρηρίζετο ἀνιχνευτικὸ σκυλὶ διὰ νὰ σ' ἀνεύρω.

—Ὑποθέτω, μοῦ λέγει σκυμμένος πάντοτε, ὅτι αὐτὸ τὸ ψεῖρον θὰ ἦτο Ν. Ἄν λάβωμεν μάλιστα ὑπ' ὄψει ὅτι ἡ ἐπιγραφή . . .

Αὐτὸς εἶχε ἰδικόν του τρεπάρι. Ἡ στιγμὴ δὲν ἦτο δι' ἐμὲ ψυχολογικῶς κατὰλληλος δι' ἀρχαιολογικὰς ἐξερευνήσεις.

—Πεινώ καὶ εἶνε ὥρα διὰ τὸ φαγητόν, τοῦ λέγω εἰς ἀπάντησιν.

Μὲ παρεκάλεσε ἐν ἀγανακτῆσει νὰ τὸν ἀφήσω ἤσυχον.

Ἀνῆλθον μόνος εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ ἀνοίξας τὸν «Ὀδηγόν» μοῦ διέτρεχα ἀφηρημένος τὰς σελίδας του. Εἶχε παρέλθῃ ἡμίσεια ὥρα ὅτε λαμβάνω μικρὰν ἐπιστολὴν ἐπὶ κυανολεῦκου χάρτου. Ἰδοὺ τί ἀνέγνωσα ἐκπληκτος.

Κύριε.

Ὁφείλω νὰ σὰς κάμω μίαν ἐκμυστήρευσιν. Ἐλάτε πρὸς τὴν ἐσπέρα εἰς τὸ δωμάτιόν μου. Θὰ ἔχω βέβαια ἀπὸ τοῦδε τὴν συγγνώμην σας.

Ἡ Ἐένη

Ἡ «Ἑλληνίς τὴν καρδίαν»

Ἐμείνα ἐννεός. Ἀκριβῶς δὲ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, εἰσέρχεται κατασκονισμένος ὁ φίλος μου. Ὁρμῶ καὶ τὰ κατακαλύπτω δι' ἀσπασμῶν, κρατῶν εἰς χεῖρας μου τὴν πολυτίμον ἐπιστολὴν.

—Ἄ, θὰ ἀνεκάλυψες καμμίαν συμπλήρωσιν ἐπιγραφῆς; μοῦ λέγει ἀτενίζων με μετὰ προσδοκίας. Ἐγὼ, φίλε μου, τίποτε δὲν ἔκαμα. Ἐκεῖνο τὸ Ν. . .

Ἦπέστην καὶ αὐτὴν τὴν ψυχρολουσίαν τοῦ ἐνθουσιασμοῦ μου. Τὸν συνέλαβα ἀπὸ τὸν βραχίονα καὶ συνεπλήρωσα τὴν πεζότητα δι' ἐνὸς καλοῦ γεύματος, διὰ τὸ ὅποιον ἐπεβαρύνθη αἶμοι! ἀρκετὰ ὁ λογαριασμός μου, διότι ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμόν μου ἐπλήρωσα καὶ τὸ γεῦμα τοῦ εὐλογημένου ἐκείνου, τὸν νοῦν τοῦ ὁποῖου ἐθασάνιζε τὸ φοβερόν ἐκεῖνο Ν. ἀλλ' ὄχι καὶ τὸν στόμαχον, ὅστις εἶχεν ἐντόνως διαμαρτυρηθῆ διὰ τὴν περιφρόνησιν τοῦ κυρίου του.

Μόλις ἦναψαν τὰ φῶτα, ἔσπευσα εἰς τὴν φίλην μου.

Ἐκάθητο εἰς μίαν ἀναπαυτικὴν πολυθρόναν.

Ἐν κηρίον εἶδεν ἀμφίβολον λάμψιν, ἐν ἣ ἐφάνετο ὠχρὰ κάπως, ἐλάμβανε δὲ διαστάσεις ὄχι Πυθίας, ἀλλὰ Νηρηίδος.

Μὲ ὑπεδέχθη με ἐν βεβιασμένον μειδιάματι, ὡς τελεία δὲ Ἀγγλίς, ἄνευ περιστροφῶν, πρὶν προφθάσω νὰ καθίσω, μοῦ λέγει:

—Ἡ καρδία εἶναι ἐν βρέφος πολὺ ἄτακτον. Δὲν ἐπιδέχεται κανέν σωφρονιστικόν μέσον.

—Εἶνε, κυρία μου, ἔσπευσα νὰ διακόψω γενικὸν τὸ κακόν! Ἄν ἐρωτήσατε καὶ ἐμέ. . .

—Ἄ, σὰς δὲν θὰ εὐρέθητε ποτὲ εἰς τὴν θέσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ἰδική μου καρδία εὐρέθη πρὸ ὀλίγου.

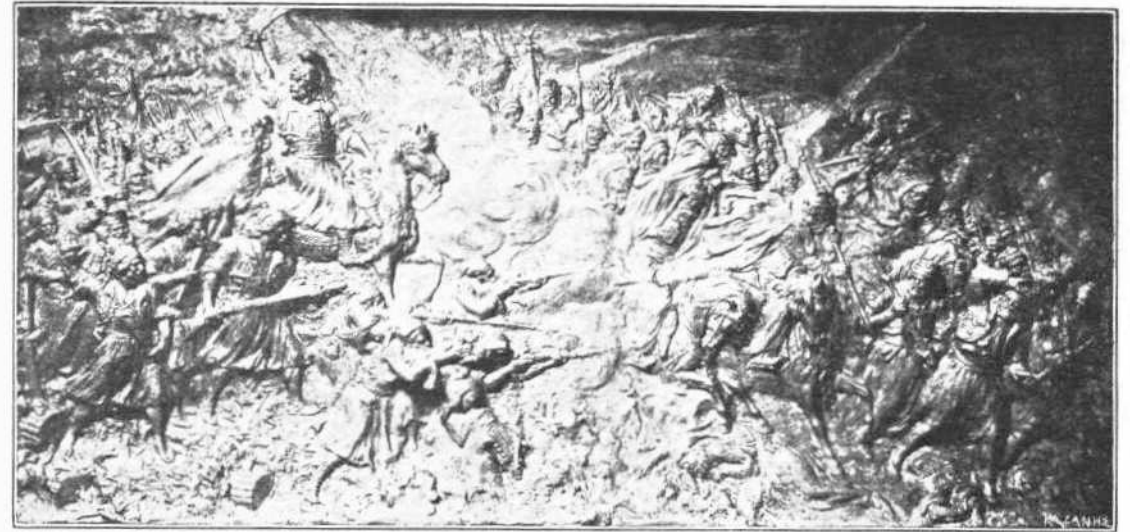
Ὁ Κολοκοτρώνης ἔφιππος.
(Ἐκ λιθογραφίας)

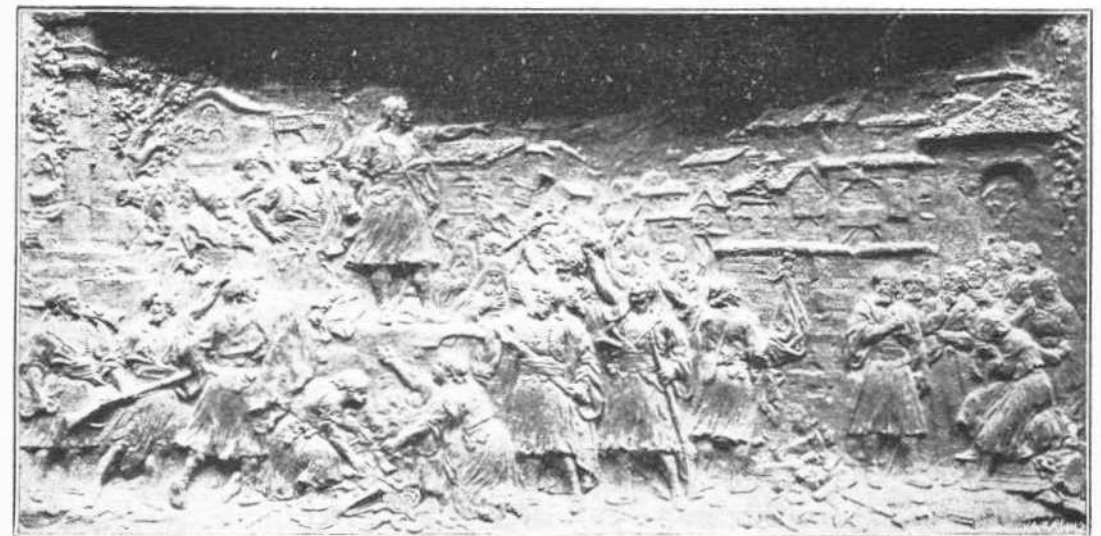
Α. ΣΥΧΟΣ - Ἄνδριξ Κολοκοτρώνη.

Ὁ Κολοκοτρώνης ἐν τῷ φερέτρῳ
(Ἐκ λιθογραφίας)

Α. ΣΥΧΟΣ - Ὁ Κολοκοτρώνης ἐνεδρεύων τὸν Δράμαλην εἰς τὰ Δερβενάκια. (Ἀνάγκων)

Α. ΣΥΧΟΣ - Ὁ Κολοκοτρώνης ἀγορεύων πρὸς χωρικούς Πελοποννησίους. (Ἀνάγκων)

Ἐπέσθην ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἐρωτικοῦ πλέον ἐπεισοδίου καὶ μοῦ ἦλθεν εἰς τὸν νοῦν ἡ πραγματικώτερα λύσις τοῦ ἐπεισοδίου, ἣτις θὰ ἐπιτυχάνετο ἀσφαλῶς εἰς μίαν ἐκκλησίαν.

Ἀνεμένα μίαν ἀκόμη φράσιν της, ὅτε κερυνός με ἀποσπᾷ τῆς βέμβης μου.

— Ἐκλεψα, κύριε, μοῦ λέγει μετὰ ταχύτητος ἀπιστεύτου. Δὲν πταίω ἐγώ, πταίει ἡ Ἑλληνική καρδιά μου. Ὅταν ἀπεχωρίσθην ὑμῶν, εἶδον ἓνα μικρὸν λίθον ἀρχαῖον. Ἡ ὥρα ἦτο περασμένη καὶ με ἐβοήθησε νὰ τὸν ἀποσπάσω. Ἦτο ἀδύνατον νὰ φύγω, χωρὶς νὰ ἔχω μαζί μου ἐν ἀντικείμενον λατρείας, νὰ μοῦ ὑπενθυμίξῃ τὰ ἱερὰ αὐτὰ χρώματα. Τὸ πετραδάκι ποῦ ἐπῆρα, ἐν ἀπὸ τὰ ἀπειρα ποῦ ἔχετε σεῖς, δι' ἐμὲ θὰ εἶνε ὁ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀδάμαντας τοῦ θησαυροφυλακίου τοῦ πατρός μου λάμπων. Δὲν θέλω, δὲν θὰ με ἀδικήσετε πιστεύω, νὰ με ἐκλάβητε ὡς συμπατριώτισσαν τοῦ Ἑλλήνου. Εἶμαι, Κύριε, συμπολίτις μόνον τοῦ Βύρωνος. Τὸ εἶπατε; εἶμαι Ἑλληνίς τὴν καρδίαν! Ἄ εἴξεστομίσατε μίαν ἀλήθειαν! Καὶ τώρα, ζεῦρετε τὴν τύχην αὐτοῦ τοῦ μικροῦ λίθου; Ὅα τὸν φέρω μαζί μου πάντοτε, μία δὲ θὰ εἶνε ἡ ὑστάτη μου ἐντολή. Νὰ ἐντροφιασθῇ μαζί μου!

Ἐσιώπησε. Καὶ πρὶν ἢ προλάβω νὰ της ἀπαντήσω, με μεγαλειότεραν ἀκόμη εὐγλωττίαν προσθέτει.

— Ἀμωρτία ἐξωμολογημένη δὲν εἶνε ἀμαρτία. Ὅα μοῦ εἶπητε, ἂν τὸ ἔκαμνον ὅλοι αὐτοί; Ὁ κύριε, μὴ μοῦ καταρρίψετε τὰ ἰδανικά διὰ τοιούτων ἐρωτήσεων. — Καὶ τώρα, ἰδοὺ τὸ σῶμα τοῦ ἐγκλήματος. . .

— Τῆς λατρείας, ἐψιθύρισα.

Καὶ ἐξάγει τοῦ θυλακίου της ἐν ὠχρόλευκον τεμάχιον μαρμάρου καὶ ἀφοῦ πρῶτον τὸ ἠσπᾶσθη, μοῦ τὸ εἶδει, ἐνῶ οἱ ὀφθαλμοὶ της ἐξετόξευσαν θριαμβευτικὴν λάμψιν.

Τὸ παρατήρησα καὶ δὲν ἠδυνήθην νὰ καταστείλω ἐν μειδίῳ. Τὸ τεμάχιον ἐκεῖνο δὲν εἶχε καμμίαν ἀρχαιολογικὴν ἀξίαν. Ἐσκέφθη νὰ της τὸ εἶπω. Ἀλλὰ διατί νὰ καταρρεύσῃ τὸσον ἀδύξως, βαγδαίως ἐν ἀκτινοβόλον οἰκοδόμημα ἐνθουσιασμοῦ χωρὶς νὰ ἀντικατασταθῇ ἡ πλάνη ἀπὸ μίαν ἄλλην, τουλάχιστον ἐπίσης ὠραίαν, πραγματικότητά; Ἐπειτα ἐσκέφθη ὅτι δὲν ἦτο κίνδυνος νὰ ἐξέλθῃ της Ἑλλάδος, καὶ νὰ συλληφθῇ ὡς ἀρχαιοκάπηλος — μάταιος ἐντελῶς φόβος — περιπίπτουσα εἰς τὰς χεῖρας βαναύσου τινός ἐπιστάτου ἢ τελωνοφύλακος. Ἀφοῦ λοιπὸν δὲν θὰ ὑφίστατο κανὲν πρόστιμον — τίποτε δι' αὐτήν — καὶ δὲν θὰ ἀφῆρουν ἀπ' αὐτῆς τὸ ὑπεξικριθέν — τὸ πᾶν δι' αὐτήν — ἦτο προτιμότερον νὰ ἀφῆρα νὰ ἔχῃ τὸ τεμάχιον τοῦ μαρμάρου ἐκεῖνου καὶ οὕτω ἐσώζετο ὁ ἔρωσ της, καὶ εἶχε ὅπως ὀλίποτε μίαν ἀνάμνησιν, ἀφοῦ οἱ νόμοι εἶνε ἀκαμπτοὶ καὶ εἰς τοὺς ὠραιότερους ἀκόμη πόθους τῶν

ἀληθῶς ἀρχαιοφίλων. Ἡ σκέψις αὐτῆ μοῦ ἐφάνη λογικὴ. Τὴν διαβεβαίωσα ὅτι δὲν ἐπραξε τίποτε ἀπᾶδον πρὸς τὴν ἠθικὴν, καὶ τὴν ἀπεχαίρετῆσα.

Τὴν ἐπομένην, λίαν πρῶτῃ, ἀνεχώρησε. Μετὰ δύο δὲ ὥρας ὁ φίλος μου με τὸν ἀπαραίτητον «Ὀδηγόν» ὑπὸ μάλῃς με ὑπεχρέωσε νὰ ἀναβῶμεν εἰς τὴν Δροῦθων. Ἡ θεὰ ἐκεῖ ἐπάνω ἦτο τόσῳ ἐξοχῶς, ὥστε παρ' ὀλίγον νὰ λησμονήσω καὶ αὐτὸ τὸ πολίτιμον μάρμαρον τῆς Ἀγγλίδος μου.

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

— ΕΙΣΙΩΠΗΣ —

Ἡ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ Αἱ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΛΟΓΙΑΣ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΔΟΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ «ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΝ».

Ἡ φιλελληνίς καὶ φιλόσοφος Miss Frank Miller, ἐνθουσιώδης ποιήτρια ψάλλουσα κατ' ἐξοχὴν τὸ πνεῦμα, τὴν σοφίαν καὶ τὸ κάλλος τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἔνεκα τούτου «Ἀθηνᾶ τῆς Ἀμερικῆς» ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων τῆς Ν. Ἰόρκης κληθεῖσα παρεκλήθη ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Ζωγραφίδου νὰ γράψῃ κάτι διὰ τὴν «Πινακοθήκην». Ἡ εὐγενής τοῦ Νέου κόσμου φιλόσοφος μᾶς ἀπέστειλε εὐφυστάτην γυναικείαν ἀντίληψιν τοῦ κόσμου, ἣν ἀσμένως δημοσιεύομεν.

Ἡ δεσποινὶς Φραγκίσκα Miller διακρίνεται ἐν τῷ φιλολογικῷ κόσμῳ ἐπὶ τοληρότητι καὶ εἰλικρινεῖα ἰδεῶν. Πέρυσιν ἐπεσκέφθη τὰς Ἀθήνας τὰς ἐντυπώσεις δὲ διετύπωσεν εὐγλύπτως ἐν Ἀμερικανικῷ περιοδικῷ δημοσιεύσασα ἐσχάτως Λατινιστὶ περὶ Ἀθηνῶν καὶ Ἑλλάδος ὠραίαν μελέτην.

Ἰδοὺ ἡ ἐπιστολὴ ἐν μεταφράσει.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Μάρτιος 1901

Κύριε,

Μοὶ ἐζητήσατε ὀλίγας γραμμὰς διὰ τὴν ἑλληνικὴν «Πινακοθήκην». Λίαν εὐχαρίστως σὰς πέμπω τὰς φιλοσοφικάς ταύτας σκέψεις, διότι περὶ ἄλλου θέματος, καὶ ἰδίᾳ περὶ Ἑλλάδος, γράφω ἄρκετὰ ἐκτὸς αὐτῆς, ἐν Εὐρώπῃ καὶ ἰδίως ἐνταῦθα, ὥστε εἶνε ἀνάγκη νὰ μὴ ἐκδηλώσω τὸν πρὸς πᾶν ὅ,τι ἑλληνικὸν ἐνθουσιασμόν μου εἰς αὐτὴν τὴν γενέτειράν μου.

Μᾶς λέγουσιν ἡμᾶς τὰς γυναῖκας ὅτι γινόμεθα ἄθεοι σπουδάζουσαι τὰς ἐπιστήμας. Εἶνε ἀληθές ὅτι ὁ νεώτερος θεὸς τῆς ἐπιστήμης εἶνε τὸ ἀναπόδραστον τῶν νόμων τῆς φύσεως καὶ ὅτι ἡ γυνὴ ὅταν διαγνώσῃ ὅτι ἡ περὶ ὕλη καὶ ζωῆς καὶ δυνάμεις εἶνε μία μόνη ὕλη καὶ μία δύναμις, ἔνεκα τῆς ἀδυναμίας της σπεύδει νὰ πιστεύῃ ὅτι δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ καὶ προσωπικὴ αἰτία ὄλων τούτων.

Ἀφροδίτη ἐν λουτρῷ

Ἀλλ' ἔχω τὴν ἰδέαν ὅτι μόνον ἡ καλλιτεχνία καὶ οὐχὶ ἡ φιλοσοφία σχετίζεται πολὺ μετὰ τὴν γυναῖκα. Διότι ἐὰν ἡ δύναμις εἶνε μία, ἡ γυνὴ τὴν μίαν ταύτην δύναμιν τὴν βλέπει ὑπερήχως ἐν μόνῳ τῷ ἔρωτι, ἐν τῷ ὁποίῳ ἔλκεται ὡς ὑλικὸν μέρος τῆς παγκοσμίου ἐλξεως δι' ἓνα σκοπὸν ὠρισμένον. Ὁ ἔρωσ δι' ἡμᾶς τὰς γυναῖκας εἶνε ὅ,τι τὰ ἰδικὰ Σας φιλοσοφικά συστήματα. Λέγεται ὅτι τὸ πᾶν εἶνε δόνησις, ἡ θερμότης, ἡ ζωὴ, τὸ φῶς, ὁ ἠλεκτρισμός, ἡ σκέψις τὸ αἰσθημα. Ἐχει καλῶς. Ἐγὼ τὰς δονήσεις ταύτας τὰς αἰσθάνομαι κυρίως ἐκ τῆς Εὐρώπης ὁσάκις ἡ ἐν Ἑλβετίᾳ διαμένουσα μήτηρ μου με σκέπτεται ἢ μοὶ γράφει. Ἀλλὰ καὶ πάλιν τὰς δονήσεις αὐτὰς αἰτίνες ἐκδηλοῦσι τὴν ζωὴν τοῦ Σύμπαντος, ἡμεῖς αἱ γυναῖκες τὰς αἰσθάνομεθα καὶ τὰς ἀντανακλωμέναι ὅταν μετέχομεν ἐνός ζεύγους ἐρωτευμένου. Ἐχομεν μάλιστα ἰδίαν ὑπερευαίσθησιν νὰ δεχόμεθα τὰς ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐκπεμπομένας ἀόρατους δονήσεις τοῦ ἀγαπῶντος καὶ σιωπῶντος ἐραστοῦ ἡμῶν.

Ὡστε βλέπετε, ἀγαπητέ μου Κύριε, πόσον φυσικώτατον εἶνε τὸ γυναικεῖον φιλοσοφικὸν σύστημα. Ὁ ἔρωσ εἶνε δύναμις τοῦ γένους, εἶνε δόνησις, εἶνε ὁ παιδικὸς θεὸς τῶν ἀρχαίων Σας προγόνων. Ἡμεῖς αἱ γυναῖκες ἔχομεν ἐντελὴν ἀπὸ τὴν Φύσιν νὰ εἰμεθα εὐλαβεῖς ἱέρειαι τοῦ θεοῦ τούτου, διὰ τὴν δικαιοσύνην τοῦ ἀσέβητου πυρός της ζωῆς Σκορπίζομεν τὰς βαθύτερας καὶ ἀληθεστέρως συγκινήσεις της γήινης ταύτης ζωῆς διότι προσφέρομεν, ἡμεῖς αἱ Ἀμερικανίδες τοῦλάχιστον, τὴν ἠθικὴν, τὴν φυσικὴν ἠθικὴν, ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ αἰωνίου οἰκογενειακοῦ ἔρωτος.

Ἐρρωσθε καὶ ἐράσθε ὅσον δύνασθε.

MISS IRION

ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ ΕΝ ΤΗ ΤΕΧΝῃ (*)

. . . Ἐρως ἀθάνατος εἶχε συνδέσῃ τοὺς καλλιτέχνους τοῦ βίου, καὶ τοῦ θεοῦ ἢ εὐμένεια εἶχεν οὐρανοποιήσῃ τὴν γῆν, ἣν ἐκείνοι ἀπεκάλουν πατρίδα.

Ἀρμονία καὶ φῶς ἦσαν οἱ πόλοι της αἰθερίας ζωῆς, στρεφομένης περὶ τὸν ἄξονα της γενικῆς κανονικότητος· οἰκιστὴς δὲ καὶ ἂν ἦσαν αἱ συμβολικαὶ θεωρίαι, αἱ ἀλληγορικαὶ της μεταφυσικῆς καὶ αἱ παραβολικαὶ τοῦ μυστικισμοῦ δοξασίαι, πάντα τὰ σημεῖα, ἅτινα καθριζοῦσι τῆς ἀνθρωπίνης προῦδου τὸ τέμα, ἦσαν ἐν γενικῇ ἀρχῇ καταληπτά καὶ ὁρατὰ εἰς τὴν ἐσχατιάν της ἀτέμνουσας μεγαλοφύας.

Τὰ μαντεῖα, ἐμφυχούντα τὴν εὐγενῆ θρησκευομένην, εἶχον διαμορφώσῃ εἰς σύστημα τὰς πρώτας τοῦ πνευματισμοῦ ἀρχάς, καὶ οἱ γλυκεῖς οἰωνοὶ προηγούντο πάσης ἀτομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἐνεργείας. Ὁ χρησμός ἦτο δογματικὸς καὶ τοῦ ἠθικοῦ καὶ ψυχικοῦ ὄργανοῦ τὰ φαινόμενα διὰ τῶν προκισθήσεων καὶ προλήψεων, τῶν μαγικῶν καὶ δεισιδαιμονικῶν, κατέστησαν προσιτὴν πῶς τὴν Συμβολικὴν τῶν ἀπορρήτων βίβλον καὶ εἰς τὰς τελευταίας πνευματικὰς ἀδυναμίας.

Ὁ νόμος καθυπεβλήθη ὡς ἀνάγκη, ἵνα συνδράμῃ τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ ἠθικῇ αὐτοῦ ζωῇ.

Οὐδὲν τὸ ἀσύμμετρον καὶ ἀμορφον ἐν τῇ ἡρέμῳ ἐκείνῃ εἰκόνι· ἂν δὲ τὸ παρὸν ἀμβλυωπῆ, αἰχμαλωτισθῆν ὑπὸ τοῦ νεωτέρου βίου, καὶ παραχαράττῃ τὸν καθωρισμένον τύπον ἐν τῇ κατανοήσει, τοῦτο εἰς τὸ παθητικὸν προστίθεται τῶν τελευταίων αἰώνων, τὴν φυσικότητα ἀπωλεσάντων καὶ τὸ γυμνόν.

Δὲν ἀναφέρω τὰς σαθρὰς ἰδέας διὰ τὸν ἰδιωτικὸν καὶ ὁμόσιον της ἀρχαιότητος βίον, οὐδ' ἀποφασίζω ν' ἀνεπιξέλω κατ' ἀφορήτων παραλογισμῶν, οἵτινες ἐπὶ δεκαετηρίδας συνεκράτουν τὸ ἐνδιαφέρον ἐκείνων, οἵτινες παρηκολούθουν τὰ ἐν παραδόξῳ ἀνευλαβεῖα διαπραττόμενα πρὸς τὸν ἀρχαῖον κόσμον ἀδικήματα.

Κόσμον ἄγνωστον ἢ παρεφθαρμένον, δυσνόητον ἢ μυστηριώδη.

Κόσμον, ἐν τῇ ἀντιλήψει της νεωτέρας ἱστορίας ἐξασφαλίσαντα μόνον τὰς συγκινήσεις της γῆς.

Τῆς γῆς, ἣτις ἐν ἡρωϊκῷ ποτε ἀπὸ τὸ σύμπαντι ἐπραξε καθ' ὅλην τὴν ζωὴν της : «Ἰδοὺ!» ὅα ἔλεγε, καὶ θὰ εἰδείκνε τὸν Παρθενῶνα.

. . . Δὲν ἀνατρέχω ἐν εὐσεβεῖ κατανοήσει καὶ περιπαθείᾳ εἰς τὰ βάθη τῶν Ἑλευσινίων μυστηρίων διὰ νὰ πεισθῶ, ὅτι ἡ σημερινὴ ἐκκλη-

(*) Ἀπόσπασμα ἐκ μελέτης ἀναγνωσθείσης ἐν τῷ σὺλλογῳ «Παρνασσῶ».

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

σιαστική λατρεία τους κεκρυμμένους εκείνους θεσμούς διέσωσεν, ουδέ παρίσταται διά της φαντασίας εις τὰς σεμνάς θυσίας και ιεράς τελετάς, διὰ νὰ κατανοήσω ἐν τῇ μέθῃ τοῦ λιθανωτοῦ πρὸ τῶν θαφνίνων στεφάνων και τοῦ ἱεροουργούντος ἱεροφάντου, ὅτι κρῖκος χρυσοῦς ἐνώνει τ' ἀφεστῶτα θρησκευτικὰ πολιτεύματα.

Σταματῶ πρὸ τῆς ἀρχαίας γυναικωνίτιδος διότι δὲν τολμῶ νὰ ὑπερβῶ τὴν οὐδὸν τοῦ ἀπαραιτήτου τούτου τῆς ἱερότητος βήματος, ἐνθα διεφυλάχθη ἡ ὑπερτάτη τοῦ οἰκογενειακοῦ βωμοῦ ἰδέα, ἣτις εἶναι και θὰ διαμείνῃ δι' ἡμᾶς, και τοὺς μετέπειτα ἴσως χρόνους, ὄνειρον γλυκὺ και ὄπτασία τερπνὴ, ἀλλ' ἀσύλληπτος.

Ἀναπετάσατε ἐπ' ὀλίγον ἐτι τὴν αὐλαίαν τὴν πολύπτυγον.

Ἰσοῦ τῶν κισσῶν ἢ ἡδυμελῆς προβαίνει χορεία τὸ ἀναστάσιμον κηρύττουσα.

Αὐληταὶ ἀκολουθοῦσι· και ἐν μέσῳ τοῦ ἐορτάζοντος πλήθους τῶν ἀνθηφόρων συμμιγνύονται τὰ λιγυρὰ τῶν αὐλητῶν μέλη μετὰ τοῦ ὄρμαγδοῦ, και τὰ χρυσοφόρα ἄρματα παρὰ τοὺς ἐφίππους εὐπατρίδας συνοδεύουσι τοὺς ἐστεμμένους πυροφόρους.

Ἵπερήφανα θύματα διὰ στεφάνων κεκοσμημένα και ταινιῶν, ὄδηγοῦνται ὑπὸ τῆς ἐρατεινῆς νεότητος εἰς τὴν καπνίζουσαν θυμέλην, και οἱ σεπτοὶ ἀρχιερεῖς ἐνθῆως εὐφραίνόμενοι, ἀναμένουσι μετὰ τῶν εὐπλάστων θαδούχων τῶν ἀνθημάτων τὴν μυριάδα.

Οἱ εὐγενεῖς λαμπαδοῦχοι τοὺς σεμνοὺς διαδέχονται θαλλοφόρους, και αἱ καλλίμορφοι Ἀθῆδες τὸν ποικιλόμορφον περικυκλοῦσι νυμφῶνα ἐν τῇ παρθενικῇ κομίζοντ' ἀγκάλη τὸν πανάχραντον πέπλον.

Ὁ ὑμέναιος διαλάμπει διὰ τῆς χάριτος και ἡ

μουσικοτραφῆς ἀγνότης, παρ' αὐτὸν βαίνουσα, πρὸς τὴν ἐστολισμένην διευθύνεται Κεκρωπῖαν.

Ἐπὶ τοῦ ἱεροῦ βράχου ἐορτάζει ὁ Ὀλυμπος σύμπας· τὰ εὐώδη θυμιάματα πληροῦσι τὴν ἁγίαν Σοφίαν τοῦ Περικλέους, και ἡ μεγάλη τῆς ἀειπαρθένου ἐορτὴ ἀνακρούει τὰ νικητήρια πρὸ τοῦ χρυσελεφαντίνου σώματός της.

Ὁ θρίαμβος συντελεῖται...

Ἄλλ' ἤδη, τῆς εἰμαρμένης τὸ νέφος ἐξαλείφει τὸ γλυκὺ ὄραμα, και τῶν Παναθηναίων ἡ πομπὴ τρέπεται:

πρὸς τὴν ἐσχάτην και σβύνει εἰς τὴν οὐδὸν

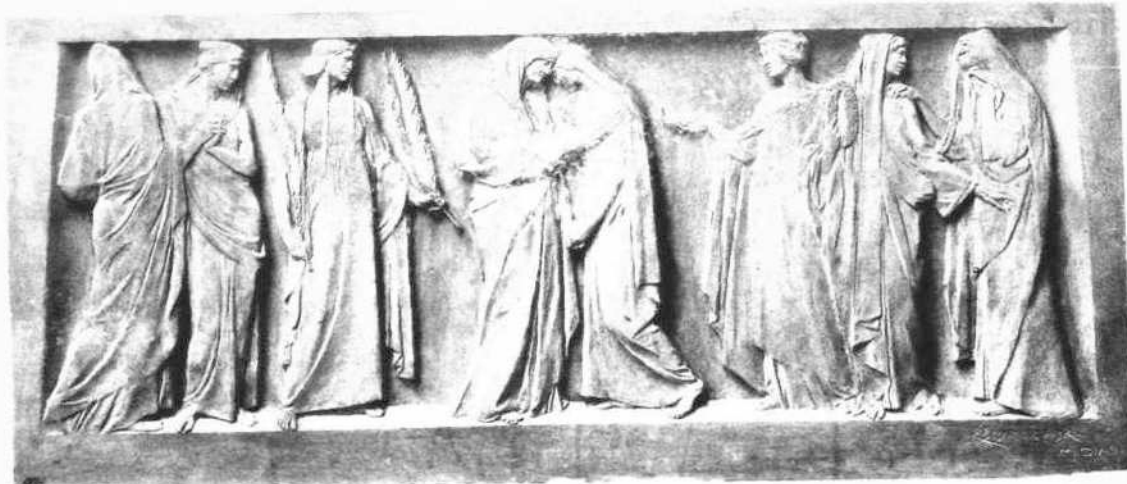
Παραφέρομαι πρὸς στιγμὴν ἐν τῇ πανηγυρικῇ ἰαχῇ και εὐφροσύνῳ τῆς ἡχοῦς ἐνωτίζομαι τῶν κροτάλων τῶν Διονυσίων· παρακολουθῶ τὰς ἀνθοστεφεῖς παρελάσεις, ἀλλὰ μὴδὲ συγκρατοῦμαι ἀπὸ τοῦ νὰ κλίνω γόνυ πρὸ τῆς γυμνῆς παρθενίας, ἣν ὁ ἀφελῆς νόμος ἐγκατέσπειρεν ἀνά τὰς πλανωμένας Μαινώδας, και μετὴν βοήν τῆς ἐορτῆς δὲν ἀπέρχομαι ἐν μέσῳ κραυγαλοῦντων γυναιῶν και ἀηδῶν κόμῳν, οὐδ' ἀγωνιῶ πρὸ τῆς διασυρμένης τύχης τῶν ῥαψῶδων, ἀφοῦ με συγκρατεῖ ἡ ἐμπιστοσύνη, ἣν ὁ διασκεδάζων λαὸς πε-

ριστέφει με ῥόδα, μυρσίνην και κισσόν, και μ' ἐνισχύει ἡ ἰδέα μιᾶς ὑψηλῆς, μιᾶς ὑπερτέρας τιμῆς, ἴσως ἀκατανοήτου εἰς τὴν σημερινὴν σεμνοτυφίαν, πάντως ὁμως διαλαμπούσης ἐν τῇ ἀπαλῇ και εὐπλάστῳ ἐκείνῃ γυμνότητι, ἣν δὲν ἀνεχόμεθα, διότι ἀδυνατοῦμεν τὸ μεγαλεῖον νὰ ἐννοήσωμεν, ὅπερ τὴν ἐκλείψεν ἐν τῇ ἀρχαίῳ πνεύματι.

... Διὰ τὴν εὐζωίαν δὲ τὰ βεῖθρα τοῦ Ἰλισσοῦ τοῦ Ἀλφειοῦ και τοῦ Εὐρώτα εἰσὶν εὐγλωττότερα τῆς ποιητικῆς τῶν νεωτέρων μουσελήτων λύρας, ὅπως συναρπάξωσι τὴν φαντασίαν

Θ. ΠΑΛΛΗΣ «Χαῖρε νύμφη ἀνύμφευτε»

Ε. ΔΕΥΒΕΡ. Πενθοῦσαι γυναῖκες

ΑΜΕΡΙΚΗ

FRANC. MILLET

Δ. ΜΟΡΕΛΛΙ. Λουτρον ἐν Πομπηῆ. (Πινακότηκη «Φόν Βίλερ» ἐν Νεαπόλει)

Π. ΤΣΙΓΟΡΑΣ. Τραγουδάει (Ἐλατοραβία)

T. C. GOTCH.

Ἡ ἀποβίωσις τῆς ἠναρήτου γυναικὸς

(Ἐλασόγραφία)

K. ΒΟΥΛΑΝΑΚΗΣ.

Ἡ ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχία.

(Ἐλαιογραφία)

Η ΤΕΧΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄.—Η ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΗ ΤΕΧΝΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.—ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΒΥΖ. ΤΕΧΝΗΣ ΕΠΙ ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΥ

(Ἁγία Σοφία — Ραβέννη)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγούμενου τεύχους)

Ὁ Μέγας Κωνσταντῖνος εἶχεν ἐγείρει ἐπὶ τοῦ χώρου τοῦ Μεγάλου Ἱπποδρόμου ναόν, εἰς τὴν Ὑπερτάτην τοῦ Θεοῦ Σοφίαν (καὶ οὐχὶ εἰς γυναῖκα τινα ἁγίαν). Ὁ ναὸς οὗτος καταστρεφείσκει εἰς τινα ἐκκλησιαστικὴν τῶν 404, ἀνεκτίσθη ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Α΄, τῶν 415 μ. Χ. Κατὰ τὴν στάσιν τοῦ Νίκαι ἐκτελέσθη καὶ πάλιν (532) ἀνοικοδομήθη δὲ ἐξ ὑπαρχῆς ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανού. Ὁ Ἰουστινιανός, ὑπῆρξε περίεργος ρυθιστικῶς. Ἀπὸ φύσεως οὐδὲν εἶχε πλεονέκτημα πρὸς μεγαλοφυΐαν καὶ ὁμοίως ἐπὶ τῆς αυτοκρατορίας του πολλὰ καὶ μεγάλα συνετελέσθησαν γεγονότα. Ἐκτός τῶν πολεμικῶν ἐργων, καὶ ἐν τῇ τέχνῃ πρωτηγωνίσθησαν. Ἦγειρε μνημεῖα πολλὰ καὶ λαμπρά, πρὸς διακόσμησιν τῶν πόλεων. Ἀλλὰ τὸ περικαλλέστερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον εἶνε ἀναμφιβόλως ἡ Ἁγία Σοφία, ἣν οὐκ ἐπέβλησε νὰ ὑπερῶν κατὰ τὸ μέγεθος ὅλα τὰ γνωστὰ μέχρι τῆς ἐποχῆς του ταυμένη καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν ναὸν τοῦ Σολομώντος.

Ἡ Ἁγία Σοφία ὡς ἔχει νῦν.

Τὸ σχέδιον καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου ὁ Ἰουστινιανὸς ἀνέθηκεν εἰς δύο περιφρονεῖς ἀρχιτέκτονες, Ἀνθέμιον τὸν Τραλλιανόν, οὗτινος ὅλη ἡ οἰκογένεια ἦτο ἐπιφανῆς καὶ τὸν Ἰσιδώρον τὸν Μιλήσιον, ἀμφοτέρους ἐκ Μικροῦ Ἀσίας καταγομένους· καὶ οὗτοι κατήρτισαν ναὸν ὄντως θαυμάσιον ὑπὸ ἀρχιτεκτονικῆν ἐποψίαν.

Ὁ ναὸς ἐκτίσθη εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν ἔνθα καὶ ὁ παλαιός, ἀλλ' ἐν εὐρυτέρῳ χώρῳ, δι' ὃν μέγιστον ἀπητήθησαν ἀποζημιώσεις ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν.

Δέκα χιλιάδες ἐργάται εἰς λόγους ἐξ ἑκάτον ἀνδρῶν ἕκαστος, ἐργάσθησαν εἰς τὴν οἰκοδομήν. Διὰ τὴν προεργασίαν δὲ, δὲν εἰδίσταν νὰ λάβωσι καὶ ἐκ τῶν ἀρχαίων μνημείων ἀκόμη ὑλικόν. Ὁ

Ἰουστινιανὸς ἐπεδείχθη μὲγα ἐνδιαφέρον· ἐγραφε ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο εἰς τοὺς διοικητὰς τῶν ἐπαρχιῶν. Καὶ τῷ ἐπεμψαν ἐκ τῆς Ἐρέσου ὀκτώ στήλας χρώματος πρασίνου, ἐξ Αἰγύπτου στήλας ἐκ γρανίτου καὶ πορφυροῦ λίθου κλπ. Ἡ διαφορὰ αὐτῶν ὑλικῶν, παντοίων χρωμάτων, ἀλλὰ λίαν καλαισθητῶς ἡρμοσμένων, ἐξῆρε τὸ σύνολον τῆς τέχνης καὶ συνεδούσθη ἐπιτυχῶς μὲ τὸν πλοῦτον τῆς διακοσμῆσεως.

Εἴκοσι ἔτη ἐχρειάσθησαν διὰ τὴν ἀνοικοδομήσιν ὁ θαυμάσιος οὗτος ναὸς, ἐδαπανήθησαν δὲ, μετὰ τῆς ἐσωτερικῆς καλλωπίσεως 324,000,000 δρ.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ναοῦ ἐγένοντο τῶν 537, ἐν μεγάλῃ πομπῇ.

Ἰδοὺ ἐν γενικῷ σχεδίῳ ὅποιον ἦτο τὸ οἰκοδόμημα.

Ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὴν ἀνατολικὴν ἀψίδα, τὸ τέμενος περιελήφθη ἐν τετραγώνῳ ἐδάσει μέτρων 77 πρὸς 76 μ. καὶ 70 ἑκατοστά.

Δὲν ἦτο ὀκτ. ἐπίμηκες τετράγωνον ἀπολήγον εἰς ἀψίδα, ὡς ὅλαί αἱ προηγούμεναι κτισθεῖσαι ἐκκλησίαι, ἀλλὰ σταυροειδὲς οἰκοδόμημα κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν διάταξιν, ἔκτοτε δὲ αἱ πλείστα χριστιανικὰ ἐκκλησίασια οὕτως οἰκοδομοῦνται, ὡς λ. γ. ἡ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἡ ἐν Τραπεζοῦντι, ἡ ἐν Κιέβῳ τῆς Ρωσσίας. Ἐνεκεν τινος τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγ. Σοφίας ἐν Ἀθήναις παρέχει ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία τοῦ Ἁγ. Νικοδήμου.

Διὰ τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγ. Σοφίας, τοῦ νεωτέρου, νέος παρήχθη τύπος ἐν τῇ ἀρχιτεκτονικῇ. Οἱ ἀρχιτέκτονες ἐνεπνεύσθησαν βαθύως ἐκ τῆς ἀρχαίας τέχνης, μετὰ τὴν διαφορὰν τοῦ θόλου, ὅστις εἶνε νεωτέρα προσθήκη. «Φῶς, εὐλαφρότης καὶ ἀρμονία» ὡς λέγει καὶ ὁ ἱστορικὸς Παπυρρηγόπουλος εἶνε τὰ ὑπέροχα χαρακτηριστικὰ τῆς Ἁγίας Σοφίας, ἧτις εἶνε τὸ ὑπατον καλλιτέχνημα τοῦ Χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Πρὸ τοῦ τέμενους ἦτο τὸ αἶθριον (atrium) καὶ διπλοὺς νάρθηξ. Ὁ δεύτερος νάρθηξ συνεκoinώνει δι' ἐννέα θυρῶν μετὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ ναοῦ.

Ἀμα εἰσῆρχετο τις ἐν τῷ ναῷ εἶχεν ἐνώπιόν του πάραυτα τὸ σύνολον τοῦ οἰκοδομηματος, ἐν τῇ μεγαλοπρεπέῃ ἀρμονίᾳ τῶν εὐθειῶν γραμμῶν καὶ τῶν ἐν ἐνόητῃ ἐξόχῳ θλίτων. Ἐν τῷ κέντρῳ

1) Ἀλλή κυκλωμένη ἐσωτερικῶς ὑπὸ στοῦν.

—Τὴν πρυφερὰν ταύτην κόρην περιπτύσσεται ἐν ἀπειροπῶν στερογγίᾳ διὰ τῆς δεξιᾶς χειρὸς ἡ Νιόβη, θέλουσα τρέπον τινὰ ν' ἀνοίξῃ τὰ μητρικὰ αὐτῆς σπλάγχνα ὅπως κρύψῃ ἐν αὐτοῖς καὶ πάλιν τὸ τελευταῖον λείψανον τῶν περὶ αὐτὴν θνησκόντων τέκνων αὐτῆς, ἐνῶ διὰ τοῦ ἀριστεροῦ βραχίονος τῆς αὐτῆς χειρὸς ὑφεῖ ἐκ τῶν ὀπισθεν τὰς πλειούσας πτυχὰς τῆς βασιλικῆς αὐτῆς περιβολῆς, ὅπως ὑπερασπισθῆ δι' αὐτοῦ τὸ πρυφερὸν σῶμα τοῦ θυγατρικοῦ τῆς ἀπὸ τὰ πρὸς αὐτὸ κατευθυνόμενα βέλη. Προσκλίνει μετὰ πάθους, ἀλλὰ μεγάλως καὶ διὰ τῶν δύο αὐτῆς γυνάτων· περισφίγγει τὸ τέκνον τῆς. Ὁ ποῖον ὄραμα τελεῖται ἐν τῇ περιπτύξει ταύτῃ! Ἀδύνατον διὰ τοῦ καλέμου νὰ παρασταθῆ. Εἶναι ὁ ἱερός καὶ μέγας θρήνος τῆς μαρτυρούσης μητρὸς. Εἶναι ὁ μύχιος στόνος τῆς μεγάλης ψυχῆς. Τὸ πλαστικὸν καὶ ὠραῖον σῶμα τῆς Νιόβης ὑπὸ τῆς μεγαλοπρεπέως καὶ ποδῆρεως πτυχῆς τοῦ χιτῶνος, καὶ τῆς περιβολῆς συναποτελεῖ κίνησιν ψυχικῆς παθήσεως τῶσον ἰσχυρὰν καὶ ποικίλην, ὅσπερ νομίζει τις ὅτι ἀκούει μύχιον στόνον καρδίας τῆς θείας γυναικὸς, τῆς μεγάλης βασιλίσσης τῆς ὑπερφάνου ἡγεμονίδος. Ἀπὸ τῶν ἄκρων ποδῶν μέχρι τῆς κεφαλῆς τὸ βλέμμα διατρέχει κατὰ συνέχειαν κανονικὴν τοῦ αὐτοῦ πάθους τὴν κατὰ μικρὴν ἀξίωσαν ἔντασιν, ἡ δὲ καρδία αἰσθάνεται ἤδη προκειμένην τὴν λύσιν, τὸ μέγα τοῦτο μυστήριον τῆς ἐκφάνσεως τῆς ψυχῆς. Πῶτον μεγαλεῖον ἀληθοῦς εὐγενείας καὶ ἀγωγῆς! Πῶτον ὕψος μεγάλης δοκιμαζομένης καρδίας! Ἡ δὲ κεφαλὴ τῆς Νιόβης;... Ἐνταῦθα τελεῖται ἡ ὅλη δοκιματικὴ θέσις καὶ λύσις ταυτοχρόνως. Ἐν αὐτῇ κίτται τὸ ἱερὸν τῆς εὐσεβοῦς καρδίας, ἡ δὲ μορφή, εἶναι εἰκὼν ζωηρὰ καὶ ἀκριβῆς τοῦ ὑψηλοῦ καὶ μεγάλου χαρακτῆρος ἐν ἄλλῃ μνηχικατάτῃ. Ἐπὶ ἀσχενοῦ ἡγεμονικοῦ ἐπικαθημένη ἡ κεφαλὴ μετ' ἐπιβαλλούσης ἰσχύος καὶ εὐγενείας στρέφεται πρὸς τὰ θνήσκοντα αὐτῆς τέκνα ἀπειρίζουσα πρὸς τὰ ἄνω. Τὰ ἡμιαντικόμενα αὐτῆς χεῖλη, ἐρ' ὧν στοματῶν ὁ νῦς καὶ ἡ φωνή τῆς αὐτῆς, εἶναι ἡ διαδοχὴ τῶν πυκνῶν συγκινήσεων, αἱ μετ' ἀξιοπρεπέως προσπαθεῖ νὰ κρύψῃ, ἡ δὲ ἐπ' αὐτῶν μυστηριωδῶς τελευτούμενη κίνησις εἶναι ἀδύνατον νὰ παρασταθῆ διὰ τῆς γραφίδος καὶ τῆς κατὰ συνθήκην γλώσσης· ἡ μουσικὴ μόνη δύναται νὰ αἰσθητοποιήσῃ αὐτὴν, εἶναι ἡ κριτικὴ στιγμή καθ' ἣν εὐρανόθεν σπεύδουσι νὰ βοηθήσωσιν οἱ θεοὶ πρὸς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος· κυμαίνεται τὸ πάθος μεταξύ ἀντοχῆς θείας καὶ στερογγῆς ἐνδεδύχου μητρὸς, ἧς σπαράσσονται τὰ σπλάγχνα, πρόκειται ἡ Θεῖα οἰκονομία, ἡ ἀπολήθωσις τῆς Νιόβης! Ἀπειρῆται ἐν τούτοις μεθ' ἡρωϊκῆς καρτερίας δεχομένη ἐλευθέρως καὶ γενναίως τὴν ὑπὸ τῶν θεῶν πεμπόμενῃ αὐτῇ μεγάλῃ δοκιμασίᾳ, πάσχει ἡ μήτηρ, ἐπιβάλλεται δὲ διὰ τῆς καρτερίας ἡ ἡγε-

μονίς. Κρούπται καὶ συγκρατεῖ τὴν κραυγὴν τοῦ ὑπερχειλίζοντος πικροῦ ἄλγους, χωνεύει τὴν πάθησιν μετ' ἀντιστάσεως ἡρωϊκῆς καὶ ἐνῶ τὸ σῶμα κλίνει πρὸς τῆς στερογγῆς τοῦ τέκνου ἡ μεγάλη αὐτῆς ψυχὴ παλαίει κατὰ τοῦ συναίσθηματος τῆς παρὰ τῶν θεῶν ἐπιγενομένης αὐτῇ ἀδικου ἐκδικήσεως. Φέρει τὸ συναίσθημα τῆς νίκης ἠττημένη καὶ ἀπειρίζουσα μέχρι ἐσχάτης στιγμῆς πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς τραγικῆς καταστροφῆς τοῦ οἴκου αὐτῆς. Ὅταν δὲ θὰ αἰσθανθῆ τὴν θνητὴν φύσιν ὑπεχωρεύσασιν πρὸς τὸ ἄλλως ἐτοιμῆν ἔχει τὴν χεῖρα νὰ καλύψῃ τὸ πρόσωπον αὐτῆς διὰ τῆς πλειούσας περιβολῆς δι' ἧς ὑπερασπίζετε τὸ τέκνον τῆς, ἵνα μετ' αὐτοῦ συναποθάνῃ ὠραία καὶ μεγάλη τὸν θάνατον τῶν δοκιμαζομένων μαρτύρων τῆς ἀνθρωπότητος!—Μέχρι τοῦ σημείου τούτου ἔχει ἡμεῖς ὁ μέγας καλλιτέχνης, μετ' ἀπαραιτήτου τέχνης ἐκτελέσων πρὸ ἡμῶν τὴν ψυχολογικὴν πάθησιν, τῆς γυναικείας καρδίας ἐν ὑψηλῷ καὶ εὐγενεῖ χαρακτῆρι τῆς Ἑλληνίδος. Τὰ μετὰ ταῦτα σπεύδει νὰ συμπληρωσῇ ἡ ποιησις καὶ ἡ μυθολογία καθ' ἧς ἀπολιθεύεται ὑπὸ τῶν θεῶν ἡ Νιόβη ἐν τῷ ἀκροτάτῳ αὐτῆς ἄλγῳ, ὅπως μὴ σαλευθῆ ἡ θεῖα μεταξύ τοῦ σώματος καὶ τῆς ψυχῆς ἀρμονία, τὸ ἀλλάνθαστον τοῦτο γνώρισμα ὑψηλῶν χαρακτῆρων.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΚΕΧΑΓΙΑ

L. STECCHETTI

(Ἐκ τῆς νέαν σειράν τῶν ἀνεκδότων μεταφράσεών μου)

- 1. Ἐκείνη μῦθε γὰρ... Ἡστί δὲν σ' εἶδα χαρομένον, ποτὲ γονατισμένον, γιὰ τὸ βλέμμα σου εἶνε σκοτισμένον καὶ νεκρωμένη τῆς καρδίας ἡ ἐπιπέδα...
2. Εἰς τὸ εἶναι σου—ἔλεγα κεφαλὴ δὲν γώρῃ ποτὲ ἢ ἀμφιβάλλω...
3. Ἐκείνη μῦθε γὰρ... Ἡστί χαρμὰ εἰς τὸ ἄριστόν δὲν ἔχεις, σὴν θρησκείαν; τὸ βλέμμα τῆς ἐλπίδος σου εἶν' σβημένον...
4. Ἦγη μὲν—τῆς ἀπάντησας—λατρεία καὶ τίσι μὲν ἔγω τῆ χροσῆ σου νεύου, γιὰ ἔρωτα μίλει κι' ὄχι γιὰ θεσπῆ...
5. Ὅταν θεὰ περάσων πλεῖα τὰ χιόνια κι' ὁ Ἄπριλιος θὰ προβαῖνῃ ἐλαθισμένον σὴν γῆν καρδίᾳ σου ὅλη ἡ ζωὴ θὰ πάλῃ...
6. θὰ ἐπαλθῆ σ' ἄλλῃ τῇ πλάτῃ ὁ ἔρωσ καὶ σὸς τάφον μὲν ἀκόμη τὰ λουλοῦδια γιὰ σένα ἄφ' τῆν καρδίᾳ μου βόδα θίβουον καθὼς σὺν ζῶσα βγαίνας τὰ τραγοῦδια.
7. Τῆς καρδίᾳ, τὰ τραγοῦδια ἔχεις παρμένα, μὰ τὰ λουλοῦδια—ὦμίμ—δὲν θὰ μαζέψῃς.
8. Ποῖος ἀπὸ τάφου λουλοῦδα ἔχει παρῆ...
9. Σ' ἔρωτες νέους καὶ φιλιά θὰ τρέψῃς νὰ δώσῃς τὸ κορμὶ σου μὲ χαρμὰ καὶ πλεῖα δὲν θεὰ θυμηθῆς ἐμένα...
10. Ζάκυνθος ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΙΡΟΦΥΛΛΑΣ

Νίνα Κρασά

Ελένη Κρεζζή

Εκατερίνη Ζλατάνου

Μαρία Σακορράφου

(Φωτογρ. Βέριγχερ)

Αθανασία Φιλαδελεφείας

Νίνα Κρασά

ύψους ο θόλος, διαμέτρου 35 μέτρων, στηριζόμενος επί τεσσάρων τόξων της αὐτῆς διαμέτρου. Τὰ δύο τόξα ἐστηρίζοντο ἐπὶ δύο ἡμιθόλων, τὰ δ' ἕτερα δύο ἐκλείοντο ὑπὸ τῶν τοιχῶν, ἕτινα ὑπεστήριζον στυλοβάται.

Τὸ πλεόν ἀξιοθαύμαστον τοῦ ναοῦ ὑπὸ τεχνικὴν ἐποψὴν ἦτο ἀνεμφιβάτως ὁ θόλος, ὃν διὰ πολλῶν μέσων ἠθέλησαν ν' ἀσφαλίσωσιν οἱ ἀρχιτέκτονες. Μεθ' ὅλας ὁμοίως τὰς προφυλάξεις καὶ τὰ ἐπιστηρίγματα ὁ θόλος τῆς Ἁγίας Σοφίας ἀντέσχε μὲν κατὰ τὸ ἔτος 553 εἰς σεισμῶν διαρκέσαντα κατὰ διαλείμματα τεσσαράκοντα ὅλας ἡμέρας, ἀλλὰ κατὰ τὸ 557 νέος σεισμὸς, ὅστις ἀνέτρεψε μέρος τῆς πόλεως, τὸν ἐκλόνησε τόσο, ὥστε κατεθρομμωμάσθη εὐθὺς μετ' ὀλίγον, τῷ 558. Οἱ πρῶτοι ἀρχιτέκτονες τοῦ ναοῦ εἶχον ἤδη ἀποθάνῃ. Ἄλλ' ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Ἰσιδώρου τοῦ Μιχαίου, Ἰσιδώρος ὁ νεώτερος, ἐτόλμησε ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐποικοδόμησιν τοῦ θόλου, εἰς ὕψος μάλιστα ἀκόμη μεγαλύτερον. Ἄλλ' ἀντὶ νὰ μεταχειρισθῇ τὴν σφαιρικὴν μορφήν τοῦ θόλου, ἀνύψωσε τὸν θόλον ἐπὶ τυμπανοειδοῦς φράγματος διαπερωμένου διὰ εἰκοσι τεσσάρων θυρίδων καὶ τῷ ἔδωκε τύπον ἑλλειπτικόν, τοῦθ' ὅπερ ἐξοίρει τὴν μεγαλοπρεπῆ ἐντύπωσιν, ἣτις πλήττει τὸν ἐν μέσῳ τοῦ τεμένους ἱστάμενον ἐπισκέπτην.

Ἡ ἐσωτερικὴ διακόσμησις τοῦ ναοῦ ἦτο τι ἕξοχον. Πολυτέλεια πρωτοφανῆς καὶ ἀνήκουστος. Ὁ χρυσοῦς καὶ οἱ πολυτίμητοι λίθοι ἀνεμιγνύοντο μετὰ ὠρσιότερα μάρμαρα. Μόνος ὁ ἄμβων ἐστοίχισεν ὅλας τὰς ἐτησίαις προσόδους τῆς Αἰγύπτου, ἣτις ἦτο μία ἀπὸ τὰς πλουσιωτέρας ἐπαρχίας τῆς Αὐτοκρατορίας. Τὰ μωσαϊκὰ ἠφθόνον. Παιτοῦ ἦσαν σκορπισμένα. Χρυσὸς καὶ ἀδάμαντες καὶ μαργαρίται. Ἐξ χιλιάδας κανδήλαι ἐπίχρυσαι, οἷτινες ἀνήπτοντο κατὰ τὰς ἐσφάξας, ἐφώτιζον τὸν ἐξ ἀργύρου διάκοσμον τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἠκτινοβόλοι ὑπὸ τὸ φῶς τῶν τῶ ἱερῶν ὁ βωμοῦ ὁ ἐκ χρυσοῦ ὅλος ἀμιγυῖς καὶ πολυτίμων παντοίων λίθων σαπφείρων καὶ ρουβίνων ἀστράπτων ὑπὸ τὸν θόλον, τὸν ὑπὸ τεσσάρων στηλῶν ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ βασταζόμενον καὶ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἀντενακλάτο ἡ λάμψις εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν μεγάλων ἐκ μωσαϊκοῦ εἰκόνων τοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας, τῶν ἀγγέλων, τῶν Ἀποστόλων, τῶν προφητῶν, τῶν ἀκοιμητῶν αὐτῶν φρουρῶν καὶ συντρόφων τοῦ ἱεροῦ τεμένους.

Ἡ πολυτέλεια αὕτη, ἡ μεγαλοπρέπεια, ἐξηφανίσθησαν ἀργότερα. Ἀλλὰ μεθ' ὅλας τῶν εἰκονομάχων τὰς ἐπιθέσεις κατὰ τῶν εἰκόνων, μετὰ ὅλας τὰς καταστροφὰς ἃς ἐπήνεγκον οἱ Τούρκοι, οἷτινες ἐκάλυψαν μετὰ ἀσβεστον τὰς ἀνθρωπίνους μορφὰς ἃς ὁ ἀγαθὸς Μωσοουλμάνος δὲν ἠδύνατο ν' ἀνεχθῇ ὑπαρχούσας εἰς ναὸν ἰδικόν του πλεόν, τὸ σύνολον τοῦ θεάματος παραμένει ἀκόμη ἀσύγκριτον καὶ τὸ βλέμμα ἀναζητεῖ εἰς τὸν μυχόν

τοῦ ἱεροῦ, ὑπὸ τὸ ἀσβεστώδες κόνιαμα ὅπερ ἀποκρύπτει τὰς γραμμὰς—ἀτίνας συγκεχυμέναι, σώζονται ὅμως ἀκόμη—κολοσσιαίας εἰκόνας, τὸ ὄμοιομα τῆς Ἁγίας Σοφίας, τὸ ὅποιον θαρρεῖ τις ὅτι ἀκόμη πλανᾷται ἐκεῖ, ὑπὸ τὸν πέπλον τὸν ἡμιδιαφανῆ, ἂν καὶ ἄλλης, ξένης, λατρείας τελούται τελεταί.

Ἡ ἐξωτερικὴ ὄψις τοῦ ναοῦ ἔτι μᾶλλον ἠγλοιώθη, ὅχι τόσο ἐνεκα τῶν ἐγεσθέντων τεσσάρων μινυρέδων εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας, ὅσον ὑπὸ τῶν παρασίτων οἰκοδομημάτων ἕτινα ὠκοδομήθησαν περὶ τὸν ναὸν εἰς τρόπον ἀποπνικτικόν· διότι οἱ Ὀθωμανοὶ ἀνήγειραν τάφους, σχολὰς, ἐργαστήρια καὶ καπηλεῖα ἀκόμη, ἀσχημίζοντα τὸν ναόν· τὸν ἀπεγύμνωσαν, οὕτως εἰπεῖν, τοῦ ἐξωτερικοῦ μεγαλείου, ὡς συνέβη καὶ εἰς τόσα ἄλλα μνημεῖα τῆς χριστιανικῆς τέχνης ἕτινα κατέλαθον οἱ Τούρκοι ἀπὸ τῆς Ἀλώσεως. Ἐν τούτοις ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας ἐξακολουθεῖ νὰ εἶνε ὁ Παρθενὸν τῆς Βυζαντινῆς τέχνης, τὸ σεμνότερον ἠκτινοῦργημα ὅπερ αὕτη παρήγαγε κατὰ τοὺς Μέσους χρόνους.

Χωρὶς νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὴν Ἀνατολήν, εὐρίσκομεν μνημεῖα τῆς Βυζαντινῆς τέχνης, λίαν ἐνδιαφέροντα καὶ ἀρκετῆς ἀξίας, ἐν Ραβέννῃ. Ὁ αὐτοκράτωρ Ὀνώριος μετέφερε τὴν πρωτεύουσάν αὐτοῦ τῷ 402. Ἐκκερσεύθη ἡ πόλις ὑπὸ τῶν Γότθων βασιλέων, οἷτινες καὶ ἴδον ὁ Θεοδοσίωτος, ἐκαλλώπισαν αὐτήν. Ἡ Ραβέννη κυρίως, ἀφ' ὅτου ὁ Ἰουστινιανὸς τὴν ἀνέκτισεν ἀπὸ τοῦ βαρβάρου (552) κατέστη τὸ κέντρον τῆς καλλιτεχνικῆς τότε κινήσεως, καταστᾶσα ἅμα διαμονὴ συνήθης τοῦ Αὐτοκράτορος. Ἀπὸ τοῦ 8ου ἕως τοῦ 9ου αἰῶνος ἡ τέχνη ἤκμασε ὑπὸ δύο διακεκριμέναις μορφαῖς, ἀλλὰ πάντοτε ἐν ἀξιοσημειώτῳ ἁρμονίᾳ. Ἡ Ραβέννη κατῴρθωσε νὰ συνδυάσῃ τὸ Λατινικὸν ὕφος τῆς τέχνης μετὰ τοῦ Βυζαντινοῦ· ἀλλ' ἐπεκράτησεν ὁ δεύτερος τύπος. Οἱ κίονες δὲν ὁμοιάζουν μετὰ τοὺς τῶν ἀρχαίων ναῶν τῆς Ρώμης. Τὰ ἐκ πλίνθων κωδωνοστάσια ἕτινα ἀκολουθοῦσι τὴν βασιλικὴν τῶν Λατίνων, ἐν Ραβέννῃ εἶνε ἐν γένει κυκλικὰ, ἐνῶ ἐν Ρώμῃ εἶνε τετράγωνα καὶ ἄλλεπάλληλα. Ὁ ναὸς τοῦ Ἁγίου Ἀγάθωνος μᾶς ἐπαναφέρει εἰς τὸν 5ον αἰῶνα, ὅπως καὶ ὁ «Ἁγιος Φραγκίσκος»· ἀλλ' ἀργότερα (752) ἔχασε τὴν ὄψαν τῆς καὶ τὴν ἰσχὺν τῆς καὶ σήμερον ἡ Ραβέννη εἶνε εἶδος Πομπηίας τοῦ ΣΤ' αἰῶνος. Ὅπως ἡ Πομπηία, τὸ Τολεδόν, ἡ Αθηνῶν, ἡ Σιέννη, παραμένει καὶ ἡ Ραβέννη ὡς μία ἀνάμνησις μιᾶς μεγάλης ἐποχῆς, πολιτισμοῦ παρωχημένου.

(Ἐπεταί συνέχισι)

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

GERMANIA

Καλλιτεχνικά Η διοργανωθείσα εν Βερολίνω έκθεσις τῆς «Ἐταιρείας τῶν Γερμανῶν ὑδατογράφων» οὐδὲν τὸ ἐξαιρετικὸν παρουσίαισε. Τὰ κάλλιστα ἔργα ἐξήθεσαν οἱ Λουδοβίκος Δΐλλλ καὶ Χάνς Έρμανν.

— Ἐν τῇ ἐκθέσει «Bruno καὶ Paul Cassirer» ἐν Βερολίνω ἐξετέθησαν μεγάλη συλλογὴ εἰκονογραφῶν καὶ ὑδατογραφῶν τῶν ζωγράφων Παύλου Μπάουμ καὶ σχεδιάσματα τοῦ Θ. Κάινε. Ὁ πρῶτος εἶναι impressioniste, ἀλλ' οὐχ ἤττον ἔχει αὐτενέργειαν, ἀποφεύγει δ' ἐντελῶς τὴν γαλλικὴν τεχντροπικὴν. Θεωρεῖται ὁ γερμανικὸς χαρακτὴρ τῶν ἔργων του, ὅστις περιπίπτει εἰς λεπτολογίαν εἰς τὰ καθ' ἑκάστη, ἀλλὰ τοῦτε δὲν ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ εἴναι ἀληθὴς καλλιτέχνης. Τὰ κάλλιστα τῶν ἔργων εἶναι δύο τοπεῖα ἐν ὠρᾷ χειμῶνος. Ἐξέθεσε καὶ ὁ Χάνς, οὗ τὸ ἰσχυρὸν σατυρικὸν τάλαντον, τὸ πλήρες humour, εἶναι πασίγνωστον, τὸ κωμικῶν αὐτῶν τὸν πρῶτον γελοιογράφον ἐν Γερμανίᾳ.

Θάνατος Ἐν Μοναχῷ ἀπέθανεν ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος ὁ διάσημος τεχνοκρίτης Bayerische. Ἡ ἐπί τῶν συγχρόνων γερμανῶν καλλιτεχνῶν ἐπίδρασις αὐτοῦ ὑπῆρξε μεγίστη, καίτοι δὲν ἤρέσκετο εἰς θεωρητικὰς μελέτας, ἀλλὰ μᾶλλον εἶχεν ἐπιδείξει ἐξαιρετικὴν ἰδιοφυίαν περὶ τὴν ἀκριβῆ ἐκτίμησιν καλλιτεχνικῶν καὶ ἰδίᾳ γλυπτικῶν ἔργων. Πλεῖστα αἰσθητικὰ ζητήματα ἀνεκίνησε καὶ ἔλυσε· ἀλλ' οὐδὲν σοβαρὸν ἔργον κατέλιπε τοῖς μεταγενεστέροις, ὑπολαμβάνων τὴν μελέτην ἀπλῶς ὡς ἀπόλαυσιν καὶ ὡς ἀληθὴς ἐπικουρείου ἀπέφυγε σοβαρῶς νὰ ἀσχοληθῆι εἰς ἐργασίαν συστηματικὴν.

— Ἐν Πότσδαμ ἐγένοντο τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Αὐτοκράτορος Γουλιέλμου τοῦ Α'. παρουσίᾳ τῆς αὐτοκρατορικῆς οἰκογενείας καὶ λαμπρᾷ ὄμηγύρῳ.

ΑΓΓΛΙΑ

Ἀνευρέσεις Ζωηρὸν ἐνδιαφέρον παρήγαγεν ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ ἀνεύρεσις ἐνὸς ἐξόχου ἔργου τῆς εἰκόνας Ἀγγλικῆς τέχνης, τῆς περιφύμου «Δουκίσσης τοῦ Δεβονσάη», τῆς θαυμασίας εἰκόνας ἧτις ἐκλάπη μυτησιωδῶς πρὸ εἰκοσι πέντε ἐτῶν ἐκ τινος ἰδιωτικῆς πινακοθήκης τοῦ Λονδίνου καὶ εὐσέθῃ εἰς χεῖρας ἐνὸς κλέπτου ἐσχάτως ἐν Ἀμερικῇ. Ἡ ἀξία τῆς εἰκόνας εἶνε 25,000 λιρῶν.

Καλλιτεχνικά Ὁρασιώτατῃ μικρᾷ καλλιτεχνικῇ ἐκθέσει ἤνοιξεν ἐν Λονδίνω ἐν τῇ Galerie d'Art Ollandais. Πλεῖστοι διακεκριμένοι νεώτεροι Ὁλλανδοὶ ζωγράφοι ἀντεπροσωπεύθησαν. Ἰδίως ἐθαυμάσθη μία συλλογὴ ἔργων τοῦ Poggenbeek.

— Ἡ ἀκρινὴ ἐκθεσις τῆς Goupil Gallery ἀριθμεῖ ἀρίστα ἔργα Ὁλλανδῶν καὶ Ἀγγλῶν ζωγράφων. Καὶ αὕτῃ ἤνοιξε τὸν λήξαντα μῆνα. Διςκρίνονται τὰ ἔργα τοῦ James Maris καὶ τοῦ William Maris.

— Καὶ ἐν Ἐδιμβούργῳ εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Βασιλικῆς Ἀκαδημίας τῆς Σκωτίας διοργανουμένην ἐκθεσιν ἐξετέθησαν ἔργα ἀξία πολλοῦ λόγου.

— Ἐν Βιρμινγᾶμῃ ἐγένετο ἡ ἐτησίᾳ ἐκθεσις τῶν ἔργων τῶν μαθητῶν τῆς αὐτοῦ Πολυτεχνικῆς σχολῆς, εἰς τὰς αἰθούσας τῆς «Καλλιτεχνικῆς ἑταιρείας».

— Δύο ἐκθέσεις διοργανώθησαν ἐν τῇ «Ἐθνικῇ Πινακοθήκῃ τῆς Ἰρλανδίας» ἐν Δουβλίνω. Ἐν τῇ πρώτῃ ἐκτίθεται συλλογὴ 100 ἔργων τοῦ F. Burton, ἧτις μέγα

ἐκθέσει τὸ ἐνδιαφέρον. Ὁ Burton ἠσχολήθη ἐπ' ἀρκούν ἐν τῇ προσωπογραφίᾳ, ἀλλὰ κατ' ἄρχην θρίαμβον ὡς ὑδατογράφος. Τὸ ἐξοχώτερον ἔργον του εἶνε μία κρητιδογραφία τοῦ Ἑλλίου ἐν τῇ Ἐθνικῇ Πινακοθήκῃ τῶν προσωπογραφῶν. Ἐν τῇ δευτέρᾳ ἐκθέσει ἐθαυμάζονται αἱ ὑδατογραφίαι τοῦ Turner, ἰδίᾳ τὸ «Δουρικὸν Παλάτιον τῆς Βενετίας», ἀξίας 4,000 λιρῶν. Τὸ τάλαντον τοῦ Turner ἔγκειται εἰς τὸν ἐν πλήρει φωτὶ χρωματισμὸν. Ἄλλα ἔργα του ἐπίσης ἀρίστα, εἶνε ὁ Ἄ γ. Γ ε ὡ ρ γ ι ο ς, καὶ ἡ Μ α ὡ ρ η κ ο ρ ο φ ῆ, ἀπεικονίσαι ὄρεινῳ τοπεῖου τῆς Ἑλβετίας.

ΓΑΛΛΙΑ

Θάνατος Ἀπέθανεν εἰς τὰ περίχωρα τῆς Nice ὁ Γάλλος ζωγράφος Κάρολος Cazin ἐν ἡλικίᾳ 60 ἐτῶν. Ὁ Cazin ἐγεννήθη ἐν τῇ πόλει τῆς Samer τῆς 1841. Ἐμαθῆκεν εἰς τὴν εὐλεύθερον ἀρχιτεκτονικὴν σχολὴν τῆν ἰδρυθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Trélat. Διηγήθη κατόπιν τὴν Καλλιτεχνικὴν σχολὴν καὶ τὸ μουσεῖον τοῦ Tours καὶ εἶτα διορίσθη καθηγητὴς εἰς τὸ μουσεῖον τοῦ South Kensington ἐν Ἀγγλίᾳ.

Τῷ 1875 ἐπανήλθεν εἰς Γαλλίαν καὶ ἀρσιώθη εἰς τὴν παραγωγὴν ἔργων. Τὰ γνωστότερα ἔργα του εἶνε: Le Chantier ἐκτεθὲν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἡ Φυγὴ εἰς Αἴγυπτον, ἡ ἀποδημία, ὁ Τοπίος, ὁ Ἄγας καὶ Ἰσακῆλος, ὅπερ ἐβραβεύθη, εὐρίσκειται δὲ σήμερον εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Λουξεμβούργου. Ὁ Cazin ἐκτός τῆς ἱστορικῆς εἰκονογραφίας, ἠσχολήθη ἀργότερα εἰς τὴν τοπιογραφίαν, ἐν ἣ περιεσσότερον ἠδουκίμησε. Ὁ Cazin ἦτο ἀντιπρόεδρος τῆς «Ἐθνικῆς Καλλιτεχνικῆς Ἐταιρείας».

Θάνατος Ἀπέθανε ἐν Παρισίοις, ἐν ἡλικίᾳ 78 ἔτων ὁ Γάλλος λογογράφος καὶ τεχνοκρίτης Α. Μενάρ. Εἶχε σπουδάζῃ τὴν ζωγραφικὴν καὶ ὅτι ἔγραψεν εἰς στίχους, τὸ ἀπετύπωνε συχνὰ ἐν τοπεῖω. Ἀπὸ τοῦ 1857 μέχρι τοῦ 1866 ἐξέθεσε εἰς τὸ Salon δώδεκα ἔργα. Ἐκτότε οὐδέποτε ἐξέθεσε. Ἐδουκίμησε ἱστορικὰς καὶ κριτικὰς μελέτας περὶ τέχνης. Ὁ Λουδ. Μενάρ ἦτο ἀδελφὸς τοῦ ζωγράφου René Menard, ἐν διεδέθη ὡς καθηγητὴς ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Διασκευητικῶν Τεχνῶν. Ἐξ ὡς ἀσκητῆς εἰς τὸ θον πάτωμα τῆς παλαιᾶς οἰκίας του. Ἀπῆξιωσε τιμὰς, τίτλους καὶ δόξαν. Τὸ πᾶν, ἐκτός τῆς σπουδῆς, ἦτο δι' αὐτὸν χίμαρ. Ὅπως ὁ ἀρχαῖος Ἕλληνας, ὅστις ἐποίησε ἀνδριάντας ἐν ἐρήμῳ νήσῳ, οὕτω καὶ ὁ Μενάρ ἔγραψε δι' ἑαυτὸν καὶ μόνον. Καὶ ἐν τούτοις εἶχε ἀναγνώστας καὶ θαυμαστάς—Θαυμάσιαν προσωπογραφίαν τοῦ Μενάρ ἔχει γράψῃ ὁ ἀνεψιὸς του ζωγράφος Μενάρ ἧτις ὑπάρχει ἐν τῷ Μουσείῳ τοῦ Λουξεμβούργου. Παριστᾷ τὸν εἰδωλωτάτην μυστικιστὴν ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ του μὲ καπνοσύριγγα ἀνὰ χεῖρας βεβουθισμένον ἐν ἐκστάσει καὶ σκέψει. Πολλὰ εἶνε τὰ ἔργα ἀτινα ἀφίνει ὁ Μενάρ. Ἐκ τούτων ἀναγράφωμεν μόνον τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὴν τέχνην. «Ἱστορικὸς πίναξ τῶν καλῶν τεχνῶν ἀπὸ τῆς ἀναγεννήσεως μέχρι τῆς τέλους τοῦ 19 αἰῶνος» Παρὶ τῆς «Ἀρχαίας καὶ Νέας Γλυπτικῆς». «Μουσείον ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς ἔργων δεκάτομον ἐκδοθὲν τῇ συνεργασίᾳ τοῦ Ρανὲ Μενάρ. Ὁ Μενάρ ἔγραψε καὶ ἱστορίαν τῆς Ἑλλάδος.

ΙΤΑΛΙΑ

Νέα Πομπηεα Τηλεγραφήματα ἐκ Ρώμης ἀνήγγειλαν ὅτι κατὰ τὰς ἐνεργουμένας ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς πλησίον τῆς Καζέρτας ἀνεκαλύφθη ἐνταφιασμένη πόλις τῆς πρώτης περιόδου τῆς ρωμαϊκῆς Δημοκρατίας, καταπλαητικῶς

ομοιάζουσα μὲ τὴν Πομπηίαν. Ἡ πόλις, ἧτις φαίνεται ὅτι ὑπῆρξεν ἡ εὐνοουμένη ἐξοχικὴ διαμονὴ τῶν πλουσίων Ρωμαίων, διατηρεῖται εἰς θαυμασίαν κατάστασιν.

Ἐρουνται γινόμενα ἐπὶ ἐνὸς δημοσίου προφανῶς οἰκοδομημάτων τῆς ἀνακαλυφθείσης πόλεως, ἀπέδειξαν, ὅτι ἡ πόλις αὕτη ἦτο πλουσιωτάτη. Τὸ οἰκοδομημα αὐτὸ εἶνε καλλιτεχνικώτατα καὶ μεγαλοπρεπέστατα σχεδιασμένον καὶ κεκοσμημένον. Εἶνε τεσσαράκοντα περίπου μέτρων μήκους, κεκοσμημένον δὲ μὲ πολυαριθμους ζωγραφίας καὶ ἑλληνικὰ ἀγάλματα. Οἱ ἀρχαιολογοὶ πιστεύουσιν, ὅτι ἡ ἀνακάλυψις αὕτη εἶνε ἀληθὲς ἀρχαιολογικὸν μεταλλεῖον ἀνεκτιμητοῦ ἀξίας.

Αἱ τοιχογραφίαι Ὁλιβερωτάτῃ ἦτο ἡ ἐντύπωσις τοῦ Ραφαήλου ὅτι ἡ σεισμικὴ δόνησις ἡ κλονισασα μέγα μέρος τῆς Ἰταλίας καὶ ἰδιαίτερος τὴν Ρώμην ἐβλάψε σπουδαίως τὰς περιφύμους τοιχογραφίας τοῦ Ραφαήλου τὰς κοσμοῦσας τὰς περιφύμους Στοιὰς (Loggie) τοῦ Βατικανοῦ.

Ἄλλοι ἐπισκέφθησαν τὴν Ρώμην δὲν λησμονοῦν τὸ ἀθάνατον προσκόνημα τῶν Στοιῶν τούτων, αἱ ὅποιαι στεγάζουσιν ἀριστοτεχνικὰ τῆς τέχνης. Ὁ Ραφαῆλος, εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς μεγαλοφυΐας του, προσκληθεὶς ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἰουλίου τοῦ Β' διεκόσμησε τὰς στοὰς ταύτας διὰ τοιχογραφῶν, ἀπαραμίλλου ἐμπνεύσεως καὶ ἐκτελέσεως ἀποτελουσῶν ἀληθῆς μουσεῖον καὶ θαυμαζόμενον ἐπὶ αἰῶνας ὡς μία τῶν ὑψίστων ἐκδηλώσεων τῆς ζωγραφικῆς τέχνης.

Ἡ βλάβη, τὴν ὅποιαν ὑπέστησαν αἱ τοιχογραφίαι αὗται καὶ ἧτις προμηνύει δυστυχῶς ὅποια θὰ εἴναι ἡ τελικὴ αὐτῶν τύχη, ἀποτελεῖ ἀληθῆ κατατροπὴν.

— Ἐν Ρώμῃ ἀπέθανεν ὁ ἐκ Φραγκφούρτης διακεκριμένος ζωγράφος Karl Freiherr von Pidoll, φίλος καὶ μαθητὴς τοῦ ἐξόχου ζωγράφου Hans von Marées.

ΑΥΣΤΡΙΑ

Καλλιτεχνικά Ἐκ τῶν ἔργων τῶν ἐκτεθέντων ἐν τῇ Καλλ. ἐκθέσει τῆς Sencession ἐν Βιέννῃ περισσώτερος λόγος γίνετα διὰ τὴν «Ἰατρικὴν» τοῦ Κλίμπτ.

Ἐπιφανοῦς Αὐστριακοῦ ζωγράφου, οὗτινος ἡ «Φιλοσοφία» ἔτυχε μεγάλου βραβείου ἐν Παρισίοις. Ἡ «Ἰατρικὴ» ἔσχε πολλοὺς ἐπικριτάς· ἐν τούτοις τὸ ἔργον εἶνε ἀρίστον, καὶ τοι ἀνήκει εἰς τὴν νέαν σχολὴν ἧτις δὲν διακρίνεται ἐπὶ σαφηνείᾳ.

— Ἐν Βιέννῃ ἤνοιξε καὶ ἄλλη ἐκθεσις, ἡ τῆς «Καλλιτεχνικῆς σχολῆς». Ἐν ταύτῃ ἐξετέθη μία συλλογὴ ἔργων τοῦ Μπαϊκλιν, περιέχουσα εἰκόνας τοῦ μεγάλου ζωγράφου, ὅτι ἀπὸ τὰς καλλιτέρας του. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ἐκθεσιν οὐδεὶς τῶν ἐν Βιέννῃ Ἑλλήνων ζωγράφων ἐξέθεσε τι.

— Ἐν Πράγῃ ἀπέθανεν ὁ ἀνδριαντοποιὸς Otto Menzel καὶ ὁ Νέστορ τῆς βοημικῆς σχολῆς γλύπτῃ Emanuel Max Ritter von Nachstein, ὅτι ὄν μάλιστα πρὸ ὀλίγων μῆνῶν εἶχον τελεσθῆ τελεταὶ ἐπὶ τῇ ἐνενηκωστῇ ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του.

ΒΕΛΓΙΟΝ

Θάνατος Ἀπέθανεν ἐν Βρυξελλαις ὁ Βέλγος Γλύπτης Παῦλος de Vigne γεννηθεὶς ἐν Γάνδῃ τῷ 1843, εἰς τῶν πρωτεργατῶν τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Γλυπτικῆς ἐν Βελγίῳ. Ὁ de Vigne ἔλαθε τὸ «Βραβεῖον τῆς Ρώμης» ἐν ἡλικίᾳ 20 ἐτῶν. Περιηγήθη τὴν Ἰταλίαν ἧτις ἔσχε ἐπ' αὐτοῦ εὐτυχῆ ἐπίδρασιν ἐκθέσας εἰς τὰ ἐκθεσῖαι τῶν Βρυξελλῶν, δύο ἔργα του ἐμπνευσμένα ἐκ τῆς ἐν Ρώμῃ διαμονῆς του, τὴν «Domenica καὶ τὴν Poverella». Διςκρίθη διὰ τὴν κομψότητα καὶ τὴν ἀβρότητα τῶν γραμμῶν, διὰ τὸ λεπτόν αἰσθημα ἐν τῇ ἐκφρασει. Ἐν τῶν ὠραιοτέρων ἔργων του εἶνε ἡ «Ἀθανασία» ἐκτελεσθὲν

τῷ 1887 διὰ τὸν τάφον τοῦ φίλου του ζωγράφου Lievin de Vinne. Κοσμεῖ ἤδη ἐπὶ μακρῶρον τὸ μουσεῖον τῶν Βρυξελλῶν ὡς καὶ προτομὴ ἐξ ὀρεγάλου ἀπεικονίζουσα τὴν Ψυχὴν Ἄλλα ἔργα του εἶνε ἡ «Κεφαλή Χριστοῦ» ἡ «Ἐπίσις» καὶ τὸ «Πνεῦμα ἀριπτάμενον» ἀίτωμα τοῦ Μουσείου τῶν Βρυξελλῶν ὀρειγάλκινον ἐπίσις. Εἰς τὸν Παῦλον de Vigne ὀρειλονται πολλοὶ ἀνδριάντες. Ἦτο μέλος Ἀκαδημιῶν πλειστάκι δὲ ἐπασημοφορήθη, κρίνεται δὲ γενικῶς ὡς ὁ μέγιστος τῶν Βέλγων γλυπτῶν.

Τὰ ἔργα Ζωγράφος μεγάλης ἀξίας ὁ Farajin ἐξέθεσε ἐν Ἀμβέρσῃ, ἐν τῇ αἰθούσῃ Verlat τεσσαράκοντα ἔργα του νεώτατα, θαλασσογραφίας τὰ περισσώτερα. Καίτοι ἀκολουθεῖ τοὺς παλαιούς ζωγράφους, ἐν τούτοις τὰ ἔργα του ἔχουν πολλὴν ποιήσιν καὶ ἀνθρωπότητα.

— Ἐν τῇ αὐτῇ πόλει, εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Καλλιτεχνικοῦ κέντρου Kunstverband ἤνοιξεν ἐκθεσις τῶν ἔργων τοῦ Larock θανόντος κατὰ τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον.

ΟΥΓΓΑΡΙΑ

Καλλιτεχνικά Ἡ ἐν Βουδαπέστη τελευταία ἐκθεσις ἦτο πλουσίαι εἰς ἔργα. Διςκρίθη ἐν ἔργον τοῦ Ferenczy, ὁ Ἰωσήφ φωλοῦμενος ὑπὸ τῶν ἀδελφῶν του πινάξ πλήρης δυνάμειος καὶ πρωτοτυπίας ἐπίσης δὲ ἐκρίθησαν ἔργοι δύο προσωπογραφίαι, ἡ τοῦ Πάπα Λέοντος XIII καὶ ἡ τοῦ Καρδινάλιου Ραμπόλα, ἔργα τοῦ Φιλίππου Laszlo, νεαροῦ καλλιτέχνου ὅστις διὰ τῶν εἰρημένων ἔργων ἐπιφανῆ καταλαμβάνει ἤδη θέσιν ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ.

— Ἐκ τῶν ἐν τῇ ληξιάσῃ χειμερινῇ ἐκθέσει τῆς Βουδαπέστης ἐκθεσάντων ἔργα καλλιτεχνῶν ἔλαθον χρυσοῦν μετάλλιον οἱ Theodor Zemplényi, ὁ Aladar Kriesch, ὁ Mich. Fleischler, ὁ Ferdinand Katona καὶ ὁ Stéphan Réti μετὰ χροματικῶν βραβείων.

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Προτοιμάζεται ὑπὸ τῶν ἐν Αὐστραλίᾳ καλλιτεχνῶν ἐκθεσις τῆς Αὐστραλιανῆς τέχνης ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἡ Καλλιτεχνικὴ Ἐταιρεία τῆς μεσημβρινῆς Αὐστραλίας εἶνε ἐκείνη ἧτις συνέλαβε τὸ σχέδιον τῆς διοργανώσεως Ὁμοσπονδικῆς Ἐκθέσεως τῆς Αὐστραλιανῆς τέχνης ἐν Λονδίνω τῇ 14 Μαΐου.

ΚΑΝΑΔΑΣ

Ἐκθεσις τοπεῖων καὶ σκαριφημάτων (croquis) τοῦ νεαροῦ Καναδοῦ ζωγράφου καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ Edmund Morris ἤνοιξεν εἰς Toronto τοῦ Καναδά.

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Καλλ. ἐκθεσις Τὴν 10 Μαΐου ἀνοίγει ἐν τῷ Casino San Stefans εἰς Ramleh τῆς Ἀλεξανδρείας ἡ «Φωτογραφικὴ Ἐκθεσις» ἧτις περιλαμβάνει καὶ τμήμα ζωγραφικῆς. Ἡ ἐκθεσις αὕτη καὶ ἄλλοτε διοργανώθη.

— Παρὰ τὴν Ἀλεξάνδρειαν, εἰς τὴν θέσιν Kom-el-Chogofa ἀνεκαλύφθη νέα αἰθούσα, ἀρκετὰ ἐνδιαφέρουσα, ἐν ἣ ἦσαν ἐνταφιασμένοι ἄνθρωποι καὶ ζῶα, λείψανα ἰσῶς τῆς ἐν ἔτει 276 μ. Χ. σφραγῆς τῆς διαταχθείσης ὑπὸ τοῦ Καρακάλα.

ΕΛΛΑΣ

Θ. κ. Σῶχος Θεωρεῖται βέβαιον ὅτι διοργανουμένου προσεχῶς τοῦ καλλιτεχνικοῦ τμήματος τῆς Σχολῆς τῶν Βιομηχανικῶν τεχνῶν θὰ κληθῆ ἐκ Παρισίων ὅπου ἀναλάβῃ καθηγεσίαν τῆς γλυπτικῆς ὁ κ. Α. Σῶχος. Οὕτω τὸ γλυπτικὸν τμήμα θὰ ἔχῃ δύο καθηγητάς, τὸν κ. Βρούτον καὶ τὸν κ. Σῶχον.

Νέον είδος ζωγραφικής ήρχισε να σύντομο είσάγεται, χωρίς πινέλα και χρώματα είδησεις ή άνθρακα ή μολυβδίνα ή κρηπίδα. Εί- κόνες δια . . . γραφομηχανής. Τιοιαύτη προσωπογραφία της βασιλίσσης Βικελμίνης εξετέθη εις τὸ κατάστημα τοῦ κ. Χρ. Σακελλαροπούλου, ἐν ὁδῷ Νίκης Πληροφορίας δίσει τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πεντέλης 11 γραφεῖον.

— Γενομένου διαγωνισμοῦ ἐν Τήνῳ διὰ τὸ νέον τέμ- πλον τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας, ἐνεκρίθη τὸ τοῦ κ. Γ. Καπερῆ, ἀρίστου γλύπτου, ἰδίως διὰ τὰς τοιοῦτου είδους ἐργασίας.

— Παρεπιδημεῖ ἐν Ἀθήναις ὁ Δανὺς ζωγράφος κ. Halver Bagge. Ζωγραφίζει ἐπὶ ὑψομάτων. Ἐν ἔργον του ἔχει ἐκτεθῆ εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Βίλμπεργ.

— Ὁ κ. Γερασιώτης ἀπεπεράτωσε δώδεκα προσω- πογραφίας, αἰτινες τῷ ἔργον ἀνατεθῆ ἐκ παραγγελῶν.

— Τὰ μαθήματα τῆς Καλλιτεχνικῆς σχολῆς τῶν κυριῶν θὰ διακοπῶσι τὴν 4 Ἰουνίου.

— Ὁ κ. Βρούτος ἀπεπεράτωσε προτομὴν τοῦ ἀει- μνήστου Συγγροῦ.

— Τὸ σχέδιον τῶν διπλωμάτων τῶν βραβείων τῶν ἐτησίων σχολικῶν ἀγώνων, αἰτινα ἀπενεμήθησαν εἰς εἰς τοὺς νικητάς, ἐφελοτέγησαν ὁ κ. Γερασιώτης. Πα- ριστᾶ ἐν ἀπόπτῳ τὸ Στάδιον καὶ ἐν αὐτῷ μεγάλῃν περυγοφόρον Νίκην τὴν μὲν δεξιᾶν χεῖρα ἐπιθέτουσαν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς νεαροῦ γυμνοῦ ἀθλητοῦ, διὰ δὲ τῆς ἀρι- στερᾶς καταβιάζουσαν ἐπ' αὐτοῦ στέφανον ἐκ κοτινοῦ.

— Ὁ κ. Ἀριστεύς ἐξέδωκεν ἐν φωτοτυπία φαν- ταστικὴν ἀναπαράστασιν τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Ἑλ- λάδος ἀνωθεν τοῦ ἀετώματος τοῦ Πανεπιστημίου.

— Ὑπεδέλθησαν εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Ναυτικῶν προκηρυχθέντα διαγωνισμὸν διὰ τὸν ἀν- δριάντα τοῦ Βασίλη τὴ γύψινα προσλάσαντα. Ἐπι- τροπὴ ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν καλλιτεχνῶν κ.κ. Βρού- του, Ἰακωβίδου, Βολωνάκη, Ροῖλου καὶ τῶν κ.κ. Ζα- φειρίου καὶ Ράδου, θὰ ἐκλέξῃ τὸ κρεῖττον, μεθ' ὃ θὰ παραγγελθῆ ὁ ἀνδρῆς εἰς Εὐρώπῃν.

— Ἐν τῇ Ἀγγλικῇ ἀρχαιολογικῇ σχολῇ τῶν Ἀ- θηνῶν ὁ κ. Μάρσαλλ ἐποίησεν ἐνδιαφέρουσαν ἀνακοί- νωσιν περὶ ἀγγείων ἐκ Μυκηνῶν, Βαφίου καὶ Κνωσοῦ, καὶ ὁ κ. Κλων Στέφανος συμβολᾶς εἰς τὴν μελέτην τῆς προϊστορικῆς καὶ πανχρῆαις Ἑλλάδος.

— Αἰ ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Γλυπτοθήκης τοῦ Μονάχου κ. Φουρτέγκλερ ἐνεργούμεναι ἐν Αἰγίνῃ ἀνα- σκαφαὶ ἐξοκολουθοῦν. Ἐλπίζεται ν' ἀνακαλυφθοῦν τε- μάχια ἐκ τῶν ἀγαλμάτων τῶν ἀετωμάτων τοῦ ναοῦ τῆς Ἀθηνᾶς, τὰ ὁποῖα εὐρίσκοντα ἐν τῇ γλυπτοθήκῃ τοῦ Μονάχου, καὶ τὰ ὁποῖα εἶχεν ἀγοράσῃ τῷ 1811 ὁ βα- σιλεὺς τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκος.

— Ἀφικετο ὁ γνωστὸς ἀρχαιολόγος κ. Βίκτωρ Μπε- ράρ, μέλος τοῦ «Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου» ὅστις ταξεί- δευσι χάριν ἀρχαιολογικῶς μελετῶν. Ἦλθεν ἐξ Ἰτα- λίας, μετέθη δὲ εἰς Λευκάδα καὶ Ἱθάκην. Ὁ κ. Μπε- ράρ ἐξέφρασε τὴν ἰδέαν ὅτι ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπεβιβάσθη εἰς Παλαιοκαστρίτσαν τῆς Κερκύρας. Ὁ κ. Μπεράρ εἶνε ἀριστος γνώστης τῆς Ἑλληνικῆς.

— Ὁ κ. Ἰακωβίδης σχεδιάζει τὸ σχέδιον τῆς δια- κοσμῆσεως τῆς αὐλαίης τοῦ «Βασιλικῷ Ἐθνικοῦ θεά- τρου». Κατ' ἀρχὰς ἐσχεδίασε τὸ παλαιὸν θέατρον τῆς Ἐπιδαύρου, ἀλλὰ κατὰ νεωτέραν ἀπόφασιν τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, ἡ αὐλαία θὰ παριστᾶ τὴν Ἀκρόπολιν ἐν ὄρα δύσεως εἰς τὸ βῆθος τῆς εἰκόνας, ἐνῶ τὸ ἔμπρο- σθεν μέρος θὰ καλύπτῃ μία ἀπόψις ἐκ μέρους τοῦ Ἀνακτορικοῦ κήπου. Ὁ κ. Ἰακωβίδης ἔλαβε τὸ σχέ- διον ἐκ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς τῶν Ἀνακτόρων.

— Ἦρσαντο ἀνασκαφαὶ ἐν τῷ ἀρχαίῳ θεάτρῳ τῆς Μεγαλοπόλεως.

— Ἐν τῷ χωρίῳ Κορωπὶ δύο χωρικοὶ ἀνασκάπτου-

τες τὴν ἀμπελὸν τῶν εὐρον ὠραίων ἀρχαίων ἀνάγλυφον ἐνὸς μέτρου ὕψους, ὅπερ παριστᾶ ἄνδρα, γυναῖκα καὶ παιδίον, διατηρεῖται δὲ ἀριστα

— Ἐν τῇ Κυπριακῇ ἐκθέσει τῶν Ἀθηνῶν ἐξετέθη προτομὴ τοῦ Ἐπισκόπου Κύπρου Κυπριανοῦ, ἀπαγγω- νισθέντος τῷ 1821, ἔργον τοῦ γλύπτου κ. Γ. Μπανάου.

— Τῇ 23 Ἀπριλίου ἐγένοντο ἐν Ναυπλίῳ παριστα- μένης τῆς Β. οἰκογενείας, τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀν- δριάντος τοῦ Κολοκοτρώνη, στηθέντος κάτωθεν τοῦ Πα- λαμῆδου, ἐν τῇ εἰσόδῳ τῆς πόλεως παρὰ τὸν σιδηρο-δρομικὸν σταθμὸν. Ἡ τελετὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων ἦν πάνδημος καὶ μεγαλοπρεπής.

— Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας προκηρύ- χθη διὰ τὴν 7 Ἰουνίου διαγωνισμὸς διὰ δύο θέσεις ἐφό- ρων ἀρχαιοτήτων

— Ἐν Νέῳ Φαλήρῳ ἀνευρέθησαν ὑπὸ ἐργατῶν λεοντιδεὺς μαρμαρίνος, κίων ἐπιτύμβιος καὶ ἐνεπίγρα- φος, καὶ ἐπιτύμβιον λουτροφόρον μετ' ἀναγλύφου.

— Εἰς τὴν Γαλλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν χειρογράφων ἐδωρήθη ἀντίτυπον ὠραίου Μωσαϊκοῦ παριστάνοντος τὸν Βιργίλιον ἐν μέσῳ δύο Μουσῶν.

— Ἡ Α. Β. Υ. ὁ βασιλόπαις Νικόλαος ἐπεσκέ- φθη τὸ ἐργαστήριον τοῦ κ. Ἰακωβίδου, εὐρισκόμενον ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ.

— Εἰς τὸ Soleil du Dimanche ὁ κ. Γαλάνης δημο- σιεύει τρεῖς εὐφυστάτας οὐμοριστικάς· εἰκόνας περὶ τῆς χρησιμότητος τῆς ἀσπίδος ἐν τῇ ἀρχαιότητι. Ὁ κ. Γαλάνης καίτοι δημοσιεύει ἐν Γαλλικῷ περιοδικῷ ὑπογράφεται ἑλληνιστί, ἀντιθέτως πρὸς τινα, ἰδικού· μακ οἱ ὁποῖοι ἐν Ἑλλάδι ζῶντες, ὑπογράφονται... Γαλλιστί.

— Ἐν Νικαίᾳ θὰ γίνῃ προσεχῶς διεθνῆς φωτογρα- φικὴ ἐκθεσις. Ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐρασιτεχνῶν φωτο- γράφων θὰ μετᾶσχῃ ὁ κ. Κ. Κόνσολας.

— Διεθνῆς ἀρχαιολογικὸν συνέδριον θὰ συνέλθῃ εἰς Ἀθήνας. Ὁ Γεν. ἔφορος κ. Καθβαῖος συντάσσει ἤδη τὸ πρόγραμμα.

— Ὁ κ. Κοντόπουλος ἐργάζεται μεγάλην προσω- πογραφίαν τοῦ λυκαίου τοῦ κ. Β. Βουλγάρως.

— Ὁ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ γλύπτης κ. Γ. Βιτάλης ἀπεπεράτωσε τὸν ἀνδριάντα τοῦ Γ. Ἀβέρωφ, ὃν κατε- σκεύασε τῇ ἐντολῇ τῆς αὐτοῦ Ἑλλ. κοινότητος.

BIBLIOΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ἐξεδόθησαν ἄρτι. Fifty Masterpieces, of Antony Van Dyck, Ἐνδιαφέ- ρουτα μελέτη περὶ τῶν ἔργων τοῦ Van-Dyck αἰτινα ἐξε- τέθησαν πρὸ διετίας ἐν Ἀμβέρσῃ ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς τρια- κοσκατηρίδος τῆς γεννήσεως τοῦ ἐπιφανοῦς ζωγράφου La peinture française au XVI et au XVIII siecle ὑπὸ Olivier Merson.

Μελέται ἐν περιοδικῷ. Le Cuir décoré à l' Exposition universelle ὑπὸ E. Belleville (Art et Decoration, Avril). L' Art dans tout (Ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ) Dessins de gens de lettres (Revue universelle) Studio Περιέχει τὸ ἄρτι κομισθὲν φύλλον τῆς 15 Ἀπριλίου μελέτας περὶ τοῦ J. Sman, περὶ τινῶν νεω- τέρων Ἰταλῶν ζωγράφων καὶ περὶ τοῦ Ἰσπανοῦ ζω- γράφου Pradilla.

Catalogue illustré du Salon de 1901. Onzième anné. Paris, «Εἰκονογραφημένος κατάλογος» τοῦ ἐρε- ταινοῦ Salon, ὑπὸ τῆς «Société nationale des Baux Arts» Κατὰ τὸν κατάλογον ἐξετέθησαν ἐφέτος εἰς τὸ Salon 932 ἔργα ζωγραφικῆς, 486 σχέδια, ὕδατογρα- φία, κρητιδογραφία καὶ μικρογραφία, 129 ἔργα χαρα- κτικῆς καὶ 141 ἔργα γλυπτικῆς, ἧτοι ἐν ὅλῳ 1,688. Πρὸς τούτοις 630 ἀντικείμενα τέχνης καὶ 53 ἀρχιτε- κτονικὰ σχέδια. Εἰκόνας τῶν καλλιτέρων ἔργων, θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον. Ἐπίσκεψις εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Λονδίνου (Ἄστν).

Ο "ΕΣΤΑΥΡΩΜΕΝΟΣ."

Γνωστὴ εἶνε ἡ τελευταία τοῦ κ. Χ. Πλιο- πόουλου διᾶλεξις, περὶ ἧς ποσαῦτα ἐγράφησαν, ἡ μετὰ δυνάμειος ἐγκαινιάσασα νέον σύστημα ἐκ- κλησιαστικῆς λογοτεχνίας καὶ ρητορικῆς διὰ τῆς μελέτης «πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου» ἧτις ἐσχάτως ἐγένετο ἐπισήμως δεκτὴ καὶ ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας.

Ὅλιος πρωτοτύπως ἀλλὰ καὶ σθεναρῶς ἐξυ- μνεῖται ἀπόλυτον τι ὄργανον. Διήλ. τὸ πᾶν ὁ ἐλ- ληνικὸς νοῦς ἀπὸ τῆς μυθολογικῆς ἀρχαιότητος μέρους τοῦ ἀπωτάτου μέλλοντος.

Τὴν συμβολικὴν ταύτην αἴγλην ἐπιθυμεῖ ὁ καινοτέμος συνεργάτης ἡμῶν νὰ ἐξωτερικεύσῃ διὰ τοῦτο προκηρύσσει διὰ τῆς «Πινακοθήκης» διαγωνισμὸν διὰ μίαν κεφαλὴν ἑσταυρωμένου, ἧτις θὰ τεθῇ ὡς προμετωπίς τῆς μελέτης, ἣν προσεχῶς θὰ ἐκδώσῃ. Εἰς τὸν βραβευθῆσόμενον δεθήσεται ἑκατοτάδραγμα ὑπ' αὐτοῦ ὁμοειδῆ τὸ δὲ σχεδιογράφημα θὰ σταλῇ εἰς τὴν Γαλλ. Ἀκαδημίαν, ἀφου δημοσιευθῇ ἐν τῇ «Πινακο- θήκῃ».

Αἰ ἐπιστολαὶ ἐνεφράγιστοι πρὸς τὸ ἡμέτερον γραφεῖον καὶ μετὰ καταλλήλου ρητοῦ γίνονται δεκταὶ μέχρι τέλους Ἰουλίου ἐ. ἐ. καὶ κριθή- σονται ὑπὸ ἐπιτροπῆς καλλιτεχνῶν, συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους αἰτινες κατὰ τὸν ἀγωνισθῆτην ἔχουσιν ὡς ἐξῆς : «Πρόσωπον ὄλιος ἐξιδανικευ- μένον, μορφή γαληνιαίας περιπαθείας, γλυκύ- τητος, ἀφειλείας καὶ θείας φιλοσοφικῆς ρέμβης. Ἐντελῶς ἐλευθέρου τύπου, συνδυάζοντος τὸ ἐλ- ληνικὸν πνεῦμα διὰ τοῦ ἀρχαίου του κάλλους καὶ τοῦ νεωτέρου. Βλέμμα πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐν λυρικῷ πάθει ἀτενίζον, ἡ δὲ κεφαλὴ ὀλίγον πρὸς τὰ ἄνω κλίνουσα.

Καὶ γενικῶς νὰ διαπνέεται ὑπὸ ποιητικῆς ἐλευ- θερίας, συμβολικοῦ τινος μυστικισμοῦ, πρωτοτυ- πίας ἐκφράσεως καὶ ὕψους, καὶ πρὸ πάντων ὑπὸ τύπον ἑλληνικόν.»

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Ποῖα τῶν τεχνῶν εἶναι ἀνωτέρα ;

Ὁ κ. Ε. Ἀσώπιος ἐν συνεντεύξει εἶπεν ἡμῖν μεταξύ ἄλλων καὶ τὰ ἐξῆς :

— Ὅλιαι αἰ τέχναι, κυρίως εἰπεῖν, εἶναι ἴσαι. Ἄλλ' εἰς ἐμέ, ἴσως διότι διέτριψα ἐπὶ πολλὸ ἐν

Ἰταλίᾳ, ἡ μουσικὴ φαίνεται κυριαρχοῦσα, εἰς ἣν εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, αἱ γυναῖκες ἐφάνησαν, μέχρι τοῦδε τοῦλάχιστον, κατώτερα τῶν ἀνδρῶν. Ἄλλ' ἂν ἀναγνώσωμεν τὸν Ἐγελον, καὶ σᾶς τὸ συνι- στῶ πολὺ, θὰ ἰδῶμεν ὅτι κατ' αὐτὸν τελειότερα τέχνη εἶνε ἐκείνη, ἧτις μεταχειρίζεται ὀλιγώ- τερα μέσα διὰ νὰ ἐκδηλωθῇ καὶ συνεπῶς νὰ κατανοηθῇ. Ὡς τοιαύτην κρίνει ὁ Ἐγελος τὴν ποίησιν, κατέχουσιν τὴν πρώτην θέσιν, ἔπειτα τὴν μουσικὴν, κατόπιν τὴν ζωγραφικὴν καὶ τε- λευταίαν τὴν ἀρχιτεκτονικὴν. Ἀνωτέρα εἶνε κατὰ τὸν Ἐγελον ἡ ποίησις, διότι ἀπευθύνεται πρὸς τὸν ἐγκέφαλον, τὴν κρίσιν, ἐνῶ ἡ μουσικὴ ἀπευθυνομένη πρὸς τὴν καρδίαν, εὐχερέστερον προκαλεῖ τὸ αἶσθημα. Καὶ ἕνας Ἰταλὸς ἱερω- μένος, ὁ Βικέντιος Τζομπέρτι, ἔχει γράψῃ περὶ τοῦ θέματος τούτου, ἀλλ' αἰ θεωρεῖται τοῦ Ἐγέ- λου εἶνε ἀναμφισβητήτως πολὺ ἀνωτέρα.

Αἰ γνῶμαι μεταξύ τῶν φιλοσοφούντων διχά- ζονται ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαβάθμισιν τῶν τεχνῶν ὑπὸ ἐποψιν ἀξίας. Ὁ Ἐγελος θεωρεῖ τὴν ποίη- σιν, καὶ μάλιστα τὴν δραματικὴν. Ἀλλὰ τὸ γε- γονὸς εἶνε ὅτι ὅσα ἀρχαιότερα εἶνε μία τέχνη, τόσῳ καὶ ἡ ἀξία εἶνε κατωτέρα. Ἄν ἀληθῶς ἡ τέχνη εἶνε τὸ ἄνθος τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως, ἀναμφισβητήτως πρέπει νὰ λάβωμεν τὴν ἀντί- θετον διεύθυνσιν τῆς χρονολογικῆς σειρᾶς. Οὕτω ἡ ζωγραφικὴ ἧτις εἶνε νεωτέρα τῆς γλυπτικῆς εἶνε καὶ ἀνωτέρα αὐτῆς.

Φιλότεχνος.

Ἐπὶ τοῦ β'. ἐρωτήματος ἐλάβομεν τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν :

«Ἄν ἡ τέχνη εἶνε δεκτικὴ προόδου, ἡ μᾶλ- λον μέχρι ποίου σημείου προόδου δύναται νὰ φθάσῃ ἡ τέχνη, εἶνε ζήτημα περιμάχτηον. Οὐ- δεμίᾳ ἀμφισβολία ὅτι ἡ πρόοδος μέρους ἐνὸς ση- μείου συμβαδίζει μετὰ τῆς τέχνης. Ἄλλ' ὑπὸ τίνα τύπον εἶνε ἡ πρόοδος αὕτη δυνατὴ ; Τὸ ζή- τημα, ὑποθέτω, καθίσταται ἀπλοῦν ἂν καθορίσῃ τις τὴν διαφορὰν μεταξύ τέχνης καὶ ἐπιστήμης. Ὁ κορυφαῖος ζωγράφος Λεονάρδος Δε Βίντσι καθώρισε τὰς σχέσεις τέχνης καὶ ἐπιστήμης σα- φῶς, εἰπὼν « Ἡ ἐπιστήμη, γενικῶς εἰπεῖν, ἔχει ὡς ἀρχὴν νὰ διακρίνῃ τὸ ἀδύνατον ἀπὸ τὸ δυνατόν. Ἡ φαντασία, ἐλευθέρᾳ αὕτη καθ' ἑαυτὴν, συνι- σταται εἰς ὄνειρα ἰδεώδη. Ἡ ἐπιστήμη συγκρατεῖ τὰ ἀγαλλίνωτα ὄνειρα εἰς ἐν περιβάλλον ὑπαρ- κτόν, δεκνύουσα τὰ ὄρια μέχρι τῶν ὁποίων δύνα- ται νὰ φθάσῃ ἡ ἀλήθεια. Ἡ ἐπιστήμη τότε σταματᾷ τὴν τέχνην καὶ τῇ λέγει : « Ἐὼς ἐδῶ. Πέραν ὅθεν ὑπάρχει ! »

Δὲν ἐπεταί ἐκ τούτου βεβαίως ὅτι ἡ ἐπιστήμη ἀπαρτίζει τὰ στοιχεῖα τῆς τέχνης, οὔτε ὅτι ὁ καλλιτέχνης πρέπει νὰ φοβῆται τὴν ἐπιστήμην. Εἰς τὴν τέχνην αἱ κανόνες ὅεν ἐμποδίζουν τὴν

ἐμπνευσιν, ὅπως ἡ ἠθικὴ δὲν ἐμποδίζει τὴν ἐλευθερίαν. Συνεπῶς ἡ τέχνη εἶνε ἐπιδεκτικὴ προόδου μέχρι τοῦ σημείου, τὸ ὅποιον καθορίζουν οἱ νόμοι τῆς φύσεως καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Κτησίμαχος

Ἡ ἀνθρωπότης, λέγει ὁ Pascal, ὁμοιάζει μὲ ἓνα ἄνθρωπον τὸν ἴδιον πάντοτε, ὅστις μανθάνει διαρκῶς. Θὰ ἐτόλμων νὰ προσθέσω, ἐν τινι ἀναλογία, ὅτι ἡ τέχνη ὁμοιάζει μὲ ἓνα καλλιτέχνην, τὸν ἴδιον πάντοτε, ὅστις διαρκῶς ἐργάζεται.

Καλλιτέχνης

Ἡ τέχνη, ὡς ὑποκειμενικὴ, ἀκολουθεῖ μίαν ἐρασμίαν ἀπλότητα. Ὁ καλλιτέχνης πρέπει νὰ εἶνε ἀπέριττος. Ἡ τέχνη συνεπῶς ὑπολείπεται τῶν ραγδαίων μεταλλαγῶν τοῦ πολιτισμοῦ.

Ἀνταῖος

Διὰ τὴν λέξιν «affiche» προστάθησαν ἡμῖν αἱ ἐξῆς λέξεις. Τοιχοκόλλησις. — Προκήρυξις. — Πρόγραμμα.

Ὁ κ. Ἀσώπιος ἐδίστασε νὰ δογματίσῃ μεταφρασίν τῆς λέξεως ταύτης.

— Τὸ affiche πῶς μεταφράζεται; Χμ! Τὸ afficher σημαίνει κολλῶ, καὶ μεταφορικῶς, ἐκθέτω. Συνεπῶς μᾶλλον «γνωστοποιήσις» (καὶ οὐδέποτε «ειδοποιήσις»), ὡς κακῶς ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια παρὰ πολλοῖς νὰ λέγηται) δύναται νὰ μεταφρασθῇ.

Ὁ κ. Βλάχος. «Τὸ affiche δύναται νὰ μεταφρασθῇ τοιχοκόλλημα. Οἱ παλαιοὶ ὑπὸ ταύτην ἔνοιαν ἔλεγον ἐπίστευσις ἀλλ' ἡ λέξις αὕτη ἔχει σήμερον ἄλλην χρῆσιν.»

Ὁ κ. Φλογαίτης «Ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ ἐννοίᾳ, ἣν ἔχει ἡ λέξις affiche ἐν τῇ καλλιτεχνίᾳ, ἐχρήσατο ὁ Μέγας Βασίλειος τῇ λέξει διάγραμμα· «διαγράμματα κατ' ἀρχὴν ἡπλωμένα». Ἀλλὰ καὶ ἡ λέξις πρόγραμμα δύναται νὰ χρησιμεύσῃ.»

Ὁ κ. Φιλαδελφεύς. «Περὶ τῆς affiche δὲν γνωρίζω τι. Ἴσως ὑπάρχει εἰς τὰ ἀρχαῖα κείμενα καὶ αὐτῆς τῆς λέξεως ἡ ἀντίστοιχος Ἑλληνικὴ. Μέχρι εὑρέσεως ταυτῆς, ἃς κάμωμεν χρῆσιν τῶν γενικῶν λέξεων τοιχοκόλλησις καὶ διαφήμισις.»

Ὡστε, ἡ λέξις τοιχοκόλλησις θεωρεῖται προκριτέα.

Διὰ τὴν λέξιν Pendant, ὁ καλλιτέχνης κ. Κοντόπουλος ἐπιστέλλει ἡμῖν τὴν λέξιν «Ἀντιστοιχίον».

Ἡ προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν σχεδίων διὰ τὸν α'. διαγωνισμόν, τῆς σφραγίδος τῆς «Ἐταιρείας Φιλοτέχνων», παρατείνεται μέχρι τῆς 20 Μαΐου.

ΑΤΘΙΔΕΣ. — Πέντε χαριτωμένα ἄνθη τοῦ ἀθηναίου κήπου τῆς καλλονῆς. Ἡ δεσποινὶς Νίνα Κρασσᾶ, κόρη ὑπερότερος τοῦ διαπρεποῦς νομοδασκάλου Κρασσᾶ, νέγλος ἐν τῇ κοινωνικῇ ζωῇ, δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀπὸ τὰς ἐκλεκτοτέρας καλλονάς. Αἱ δημοσιευόμεναι εἰκόνες τῆς ἐγένοντο κατ' ἐμπνευσιν δὺς εὐελπίδων καλλιτεχνῶν μας. Ἡ πρώτη στάσις εἶνε κατ' ὑπόδειξιν τοῦ κ. Ἀριστέως, ἡ δευτέρα, τοῦ κ. Φρυδᾶ, ἡ προσωμοιάζουσα πρὸς Βυζαντινὴν ἀγιογραφίαν.

Ἡ δεσποινὶς Κριεζῆ ὑπασιπίστρια τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης, κόρη τοῦ ἀειμνήστου πλοίαρχου καὶ Ὑπουργοῦ Ἑπ. Κριεζῆ. Διακρίνεται διὰ τὴν ἀκραν λεπτότητα καὶ εὐγένειαν, τρόπον καὶ μορφῆς.

Ἡ κ. Μ. Σακορράφου ἱατροῦ καὶ ὑψηλοῦ, τὸ γένος Ρουσέν, περὶ ἧς πλειστάκις ἐγένετο ποιητικὸς λόγος ἐν τῇ δημοσιογραφίᾳ εἰς χρονολογηθέντα καὶ περιγραφῆς.

Ἡ κ. Ζλατάνου, ἡ πασίγνωστος τοῦ καλοῦ ἐργαῖα, πατριωτικῶτα καὶ λογία κυρία. Ἐπίστευσις ζωγραφίζει, ἔργα τῆς δὲ ἐσχάτως εἶχον ἐκτεθῆ εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Ἐκθεσιν τῶν Φιλοτέχνων.

Ἡ δεσποινὶς Ἀθανασία Φιλαδελφῆως, ἀδελφὴ τοῦ πανταχοῦ παρόντος Ἀλ. Φιλαδελφῆως, μία τῶν ἰκανωτέρων μαθητριῶν τῆς Καλλιτεχνικῆς σχολῆς τῶν Φιλοτέχνων. Ἐάν ἐμμεῖν ἐν τῇ σπουδῇ τῆς τέχνης, ἀφεύκτως θὰ ἔχωμεν ἀρίστην καλλιτέχνιδαν.

Αἱ φωτογραφίαι ἐγένοντο ὑπὸ τοῦ κ. Κάβρα, ἄρτι ἐγκατασταθέντος ἐνταῦθα, ἐλθόντος δὲ ἐκ Ρωμυλίας. Εἶνε φωτογράφος τῆς Ἡγεμονικῆς ἐν Σόφρᾳ ἀλλῆς, πρὸς τὸ παράσημον τοῦ Ἀγ. Ἀλεξάνδρου. Ἐθροβούθη εἰς ἐκθέσεις, ἔτυχε δὲ ἐπαίνου ἐν τῇ παγκοσμίῳ ἐκθέσει τοῦ Σικάγου τῷ 1893.

ΑΝΑΓΛΥΦΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ. — Ἐπὶ τοῖς ἀποκαλυπτηρίοις ἐν Ναυπλίῳ τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Κολοκοτρώνη, δημοσιεύομεν τὰ δύο κάτωθεν τοῦ ἀνδριάντος ἀνάγλυφα, ἅτινα ἐπιτοτέχνησεν ἡ σμίλη τοῦ κ. Σώγου. Τὰ ἀνάγλυφα ταῦτα πρῶτην φοράν δημοσιεύονται ἐν Ἑλλάδι, ἐλήφθησαν δ' ἐπὶ τῇ βάσει φωτογραφίῶν, ἃς ἀπέστειλεν ἐκ Παρισίων ὁ κ. Σώγος καὶ αἵτινες ἐδόθησαν ἡμῖν εὐγενῶς ὑπὸ τοῦ κ. Στρέϊτ, διοικητοῦ τῆς Ἑθν. Τραπεζῆς. Εἰς τὸ α'. ἀνάγλυφον, ὁ Κολοκοτρώνης στήσας ἐνέδραν εἰς τὸν Δράμαλιν ἐτοιμάζεται πρὸς ἐπίθεσιν, εἰς δὲ τὸ β'. ὁ Κολοκοτρώνης ἐξυψώνει τὸ πτοσθὲν φρόνημα κατοίκων χωρίου τινὸς τῆς Πελοποννήσου. Ὁ κ. Σώγος ὅπως κατασκευάσῃ τὰ ἀνάγλυφα ταῦτα, κατῆλθε πρὸς τετραετίας εἰς Ἑλλάδα καὶ ἔμεινεν ἐν Πελοποννήσῳ ἵνα σπουδάσῃ μορφᾶς καὶ ἐνδύματα. Τὰ ἀνάγλυφα ἐν Παρισίῳ ἐκτίθησαν ὑπὸ Γάλλων καλλιτεχνῶν ὡς ἔχοντα μεγάλην ἀξίαν, μεγαλειότητα καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀνδριάντος.

Θ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ. — Αἱ δύο δημοσιευόμεναι εἰκόνες τοῦ Κολοκοτρώνη ἐπίππου καὶ τοῦ Κολοκοτρώνη νεκροῦ, ἐλήφθησαν ἐξ ἀρίστων λιθογραφῶν, αἵτινες εὐρηγνται προσηρημέναι ἐν τόμῳ περὶ Κολοκοτρώνη ἐκδοθέντι τῷ 1843. Τὸ βιβλίον ἐλάβομεν παρὰ τῆς «Ἐταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ» τῇ εὐγενεῖ φροντίδι τοῦ κ. Φαραντάτου. Αἱ λιθογραφίαι φέρουσι τὸ ὄνομα Φουσιδῆς.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ἀγγέλου Βλάχου. ΑΝΑΛΕΚΤΑ (Ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ Μαρσλή) — Τόμος Α'. 1901. Εἶνε εὐτόχημα διὰ συγκεντρῶνται ἐν τόμῳ τοῦ διαπρεπστάτου λογίου κ. Βλάχου τὰ διηγήματα καὶ αἱ μελέται, αἵτινες καίτοι ἐγράφησαν ἐν ἄλλῃ ἐποχῇ, διατηροῦν ὅμως ζωηρὸν τὸ πῦρ τῆς εὐφροίας καὶ τὸν ἠθογραφικὸν χαρακτήρα.

Χ. Χριστοδασίλ. ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ. — Δράμα ἐμμετρον, βραβευθὲν ἐν τῷ ποιητικῷ διαγωνισμῷ τῆς Ἐταιρείας ὁ «Ἑλληνισμὸς» ἔργον πατριωτικῶτατης ἐμπνεύσεως, εὐμοιροῦν ἅμα καὶ δραματικῆς τέχνης.

Γ. Φιλαρέτου. ΑΡΘΡΑ ΠΕΡΙ ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ. — Σθεναρὰ καὶ πολυιδῶρον μελέτη περὶ συγχλήσεως Ἐθνοσυνελεύσεως.

Σπ. Μασσοῦκα. ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ. — Σελίδος πλήρεις οἴστρου καὶ πατριωτικοῦ πυρός. Ποίησις οὐδεμίαν ἔχουσα σχέσιν μὲ τὴν μαλλιαρὴν παραδοξολογίαν. Ρωμαλέα καὶ ἀγνή ἐμπνευσις.

Γ. Ζούκη. RÊVE D'UN MARIN. — Βαλλισμὸς διὰ κλειδοκύμβαλον.

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ. — Καταστατικὸν μετ' ὁμιλίας τοῦ κ. Κωνστ. Χριστομάνου.

Αἱ ΔΥΟ ΔΙΑΘΗΚΑΙ, ὑπὸ Πολ. Δημοπρακοπούλου. Πρόλογος Ἀγγ. Βλάχου. Εἰκόνες Φρ. Ἀριστέως. Τόμος πλήρης κρίσεων καὶ ἀποφθεγμάτων κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος, μετὰ πρωτοτυπίας γεγραμμένων. Αἱ εἰκόνες τοῦ κ. Ἀριστέως ἐπίσης πολὺ πρωτότυποι.

Κυρία τοῦ συρμοῦ. — Δικαίως οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου εἶνε εἰς συγκίνησιν καὶ ἰδίᾳ ὁ ὁμόφυλος σὰς πληθυσμὸς. Ἡ ζωγραφικὴ εἰς τὰς ἀμφιέσεις, ἧτις ἄλλοτε ἤμασεν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἤρχισεν νὰ ἐπανερχεταί. Ὅχι μόνον οἱ ψιθίνοι πῆλαι ἀλλὰ καὶ τὰ περικάρμια καὶ αἱ ἐσθῆτες καὶ τὰ ἀλεξίδια ἔτι πρέπει ἐφεξῆς νὰ ποικίλλονται ἀπὸ τὴν ζωγραφικὴν. Ἐν ἄλλοις, ἐν σκαρίφημα, προερχόμενα ἀπὸ καλλιτεχνικὴν χεῖρα, μὲ κάποιαν καλαισθησίαν καὶ ἐμπνευσιν εἶνε σήμερον ἐπὶ τῆς ἐσθῆτος διὰ τὸ ἄλλοτε πολὺτιμον τρίχαπτον ἢ ἄλλο ποικίλμα, ἐκ τῶν πολυωνύμων ἅτινα ἐδάρουν τὰς γυναικείας ἀμφιέσεις καὶ τοὺς. . . ἴσμοις τῶν συζύγων. Αἱ ζωγραφίαι, ἐν σμικρῷ, μία ἀνοδοδῆμη ρόδων ἢ χρυσαυθῆμων ἀποτυπώματα, διὰ χρωμάτων εἰς οἰονδήποτε μέρος τῆς γυναικείας ἀμφιέσεως, ἀποτελοῦσι τὴν τελευταίαν μόδον.

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,

Συνδρομητῆ. — Ἀτυχῶς ἐν τῇ διανομῇ τοῦ φύλλου ἐν Ἀθήναις ἐγένοντο λάθῃ τινὰ ἔνεκα ἐσφαλμένων διευθύνσεων. Στείλατε εἰς τὸ γραφεῖον μας καὶ ζητήσατε τὸ ἐλλείπον τεύχος, ὅπερ εὐχαρίστως θὰ δοθῇ ὑμῖν.

ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΣΕΧΟΥΣ ΦΥΛΛΟΥ

τοῦ μηνὸς Ἰουνίου

θὰ διανεμηθῇ

μόνον εἰς ὄσους μέχρι τέλους Μαΐου θὰ ἔχουν πληρώσῃ ἐτησίαν συνδρομὴν, ἢ μεγάλῃ

ΦΩΤΟΤΥΠΙΑ

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,

Ὑπενθυμίζεται εἰς τοὺς συνδρομητὰς ἡμῶν, ἰδίᾳ δὲ εἰς τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ, ὅτι ἡ συνδρομὴ εἶνε **προσπληρωτέα** καὶ ὅτι διὰ νὰ λάβωσι τὴν φωτοτυπίαν δέον **ἅμα τῇ λήψει τοῦ παρόντος φύλλου** νὰ πέμψωσι τὴν ἐτησίαν συνδρομὴν τῶν δι' ἐπιταγῶν ταχυδρομικῶν, ἢ τραπεζῶν, ἐν ἐπιστολαῖς ἐπὶ συστάσει πρὸς τὸν διευθυντὴν κ. Δ. Καλογεροπούλου.

Ἐξαντληθέντος τοῦ β'. τεύχους τῆς «Πινακοθήκης» θέλει προσεχῶς ἀνατυπωθῇ. Συνεπῶς παρακαλοῦνται ν' ἀναμείνωσιν ἐπ' ὀλίγον ἐτι οἱ ζητήσαντες τὸ β'. τεύχος, ὡς καὶ οἱ ἄρτι ἐγγραφέντες συνδρομηταί.

Διὰ τὰ μέλη τῆς «Ἐταιρείας τῶν Φιλοτέχνων» δι' ἃ ἔχει ἐλαττωθῇ ἡ ἐτησία συνδρομὴ εἰς 10 δραχμάς, ἢ ἐξάμηνος συνδρομὴ εἶνε δρ. ἕξ.

Ἀνταποκριτῆς τῆς «Πινακοθήκης» ἐντεταλμένος τὴν ἐγγραφὴν συνδρομητῶν καὶ τὴν εἰσπραξίν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ εἶνε ὁ αὐτόθι καθηγητῆς καὶ δημοσιογράφος κ. **Ἀλ. Παπαδόπουλος** (Presso i giornali—bourse Egyptienne).

Ἐν Καίρῳ δὲ τὴν Πινακοθήκην ἀντιπροσωπεύει ὁ κ. **Ν. Στεφανάκης**, συντάκτης τῆς αὐτόθι ἐκδοδομένης ἐφημερίδος «Χρόνος».

Καὶ **πάλιν** εὐχαριστοῦμεν ὄσους ἐπέδειξαν εἰλικρινῆς ἐνδιαφέρον πρὸς ὑποστήριξιν τῆς «Πινακοθήκης», ἰδίᾳ δ' ἐκφράζομεν εὐγνωμοσύνην τῷ διαπρεπεῖ ἐν Καίρῳ καὶ ἀγαπητῷ καλλιτέχνῃ κ. **Περ. Τσιριγώτη**, ὅστις μετὰ προθυμίας, ἀξίας τῆς καλλιτεχνικῆς του μορφώσεως, συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐν Αἰγύπτῳ εὐρείαν διάδοσιν τῆς «Πινακοθήκης».

Ἐκάστον τεύχος τῆς «Πινακοθήκης» τιμᾶται μίᾳ δραχμῇ καὶ εἴκοσι λεπτῶν.

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΕΞΟΦΛΗΣΕΙΣ, ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ, ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΑΙ
ΕΠΙ ΧΡΕΩΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΙΣΤΩΤΙΚΑΙ
ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΑΞΕΙΔΙΩΤΩΝ

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΕΠΙ ΤΟΚΩ 3 ο)ο ΕΙΣ ΠΡΩΤΗΝ ΖΗΤΗΣΙΝ,
31)2ο)ο ΔΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ 6 ΜΗΝΩΝ, 4 ο)ο ΔΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ 1 ΕΤΟΥΣ
5 ο)ο ΔΙΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ 2 ΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΕΚΕΙΝΑ
Διὰ τὰς εἰς χροσὸν καταθέσεις ὁ αὐτὸς πληρῶνεται τόκος.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

διὰ τὸν ἐργατικὸν κόσμον

ΘΗΣΑΥΡΟΦΥΛΑΚΙΟΝ

πρὸς ἀσφαλῆ φύλαξιν κοσμημάτων, χροωγράφων, πολυτίμων ἀντικειμένων.

Γενικὸς Διευθυντὴς: **Ι. ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ**

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἄρτι ἐκδοθείσης «Ἐπετηρίδος» εἶνε κατάστημα μὲ **ἔξοχα** ἐχέγγυα ἀσφαλείας καὶ προόδου.

ΧΡΩΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

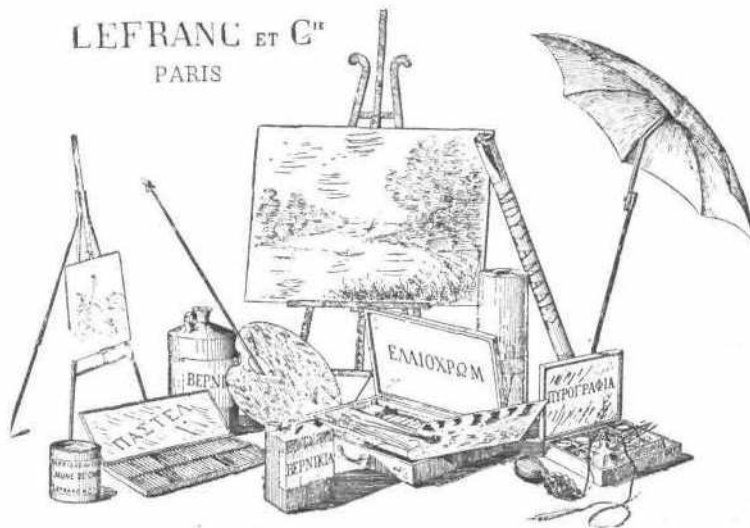
ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΥ ΚΑΙ ΛΥΜΠΟΥΣΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ. 34—Ὁδὸς Ἀγίου Μάρκου—34

ΟΠΙΣΘΕΝ ΧΡΥΣΟΣΠΗΛΛΑΙΩΤΙΣΣΗΣ

Τὸ μόνον εἰδικὸν κατάστημα τὸ ὅποιον ἔχει πλουτισθῆ με ὅλα τὰ εἶδη τῆς ζωγραφικῆς ἢ τῶν χρωμάτων ἐλαιογραφίας καὶ ὕδατογραφίας, βερνίκια, πινέλα, μουσαμάδες, τελάρα, παλέτας, ἀκρίθαντας, κασετίνες, ἀνδροεικέλια, σχέδια χροωμολιθογραφημένα δι' ἀντιγραφὴν, χάρ-

LEFRANC ET C^o
PARIS

του ζωγραφικῆς κτλ. Pastel.

Μηχαναὶ διὰ πυρογραφίαν καὶ ὅλα τὰ ἐξαρτήματα αὐτῶν, σχέδια καὶ διάφορα ξύλινα ἐπιπλα διὰ πυρογραφίαν, ὅλα τὰ εἶδη τῆς barbotine ὡς καὶ διάφορα πήλινα δοχεῖα διὰ barbotine.

Ὅλα τὰ εἶδη διὰ Photominiature.

ΧΡΩΜΑΤΑ, ΔΙΝΕΛΑΙΑ, ΒΕΡΝΙΚΙΑ, ΠΙΝΕΛΑ ΔΙ' ΟΙΚΟΔΟΜΑΣ

ΒΕΡΝΙΚΙΑ ΕΠΙΠΛΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΔΗΜΑΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΧΡΩΜΑΤΩΝ

ΕΙΔΗ ΚΟΡΝΙΖΟΠΟΙΙΑΣ

ΒΕΡΝΙΚΙΑ ΧΡΩΜΑΤΟΣ RIPOLIN

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ 1904